

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Івано-Франківський коледж

EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM
ECTS – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

5.01010101 «Дошкільна освіта» (ОКР «Молодший спеціаліст»)

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА КОЛЕДЖУ

1.1. Адреса: вул. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, 76018

Контактні телефони:

тел. (0342) 57-00-08

e-mail: college_if@ukr.net

Веб-сторінка: www.ifk.pu.if.ua

Адреси відділень:

Педагогічне і дошкільне відділення

вул. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, 76018

тел. (0342) 57-00-08

Юридичне відділення

вул. Шевченка, 44а, м. Івано-Франківськ, 76025

тел. (03422) 59-61-75

(0342) 59-60-87

Верховинське відділення

вул. Князя Мстислава, 2 «б», смт. Верховина,

Івано-Франківська область, 78700

тел. (0232) 2-17-78

Інформація про склад дирекції:

Директор коледжу: Москаленко Юрій Михайлович –

кандидат філософських наук, професор

тел.: (0342) 57-00-08

e-mail: dir_if_kol@pu.if.ua; 60moskalenko@ukr.net

Заступник директора з навчально-методичної роботи:

Никорак Ярослав Ярославович

тел.: (0342) 73-52-53

e-mail: nykorak@pu.if.ua; jaroslav.nykorak@gmail.com

Заступник директора з навчально-виховної роботи:

Нестеренко Світлана Василівна

тел.: (0342) 57-00-08

e-mail: snesterenko_@ukr.net

Завідувач педагогічного відділення: Полякова Тетяна Вікторівна

тел.: (0342) 57-00-08

e-mail: tetiana.poliakova@pu.if.ua

Завідувач відділення дошкільної освіти: Сидорук Оксана Миколаївна

тел.: (0342) 57-00-08

e-mail: oksana.sydoruk@pu.if.ua; zubivoks@gmail.com

Завідувач юридичного відділення: Наконечна Іванна Миколаївна
тел.: (0342) 59-61-75
e-mail: ur_kol@pu.if.ua; iva37@ukr.net

Завідувач навчально-методичного кабінету: Дзвінчук Ганна
Миколаївна
тел.: (0342) 59-61-75
e-mail: turver_kol@ukr.net

1.2. ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД ВІДПОВІДНОГО ВІДДІЛЕННЯ КОЛЕДЖУ:

Циклова комісія загальноосвітньої підготовки

Івасів Ярослава Іванівна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Українська мова», «Українська література», **голова циклової комісії**

Андрій Ігор Михайлович – спеціаліст I категорії, викладач дисциплін «Всесвітня історія», «Історія України»

Багрій Марія Антонівна – спеціаліст II категорії, кандидат філологічних наук, викладач дисципліни «Українська мова»

Бадицька Ольга Мар'янівна – спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, викладач дисципліни «Зарубіжна література»

Бурдуланюк Галина Василівна – спеціаліст II категорії, викладач дисциплін «Історія України», «Всесвітня історія»

Василів Микола Миколайович – спеціаліст, викладач дисципліни «Інформатика»

Волчовська-Козак Олександра Євгенівна – спеціаліст вищої категорії, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та екології, викладач дисципліни «Біологія»

Гаріджук Олександра Михайлівна – спеціаліст I категорії, викладач дисципліни «Математика»

Горецька Ольга Петрівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Українська література», «Українська мова»

Ковбас Людмила Петрівна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисципліни «Математика»

Косяк Сергій Дмитрович – спеціаліст, викладач дисципліни «Захист Вітчизни»

Кравченко Ірина Михайлівна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисципліни «Іноземна мова (англ.)»

Максимець Богдан Володимирович – спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, кандидат політичних наук, викладач дисциплін «Історія України», «Всесвітня історія»

Марій Наталія Василівна – спеціаліст, викладач дисципліни «Математика»

Надурак Наталія Миколаївна – спеціаліст, кандидат історичних наук, викладач дисциплін «Історія України», «Всесвітня історія»

Полякова Тетяна Вікторівна – спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, викладач дисциплін «Українська мова», «Сучасна українська мова з практикумом», «Основи культури і техніки мовлення»

Пошила Дмитро Дмитрович – спеціаліст I категорії, викладач дисципліни «Захист Вітчизни (медико-санітарна підготовка)»

Приймак Лілія Богданівна – спеціаліст, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов і країнознавства, викладач дисципліни «Іноземна мова (нім.)»

Скиданчук Олена Михайлівна – спеціаліст I категорії, викладач дисциплін «Українська мова», «Українська література»

Скоморовська Наталія Богданівна – спеціаліст I категорії, викладач дисципліни «Українська література»

Спатар Ірина Миколаївна – спеціаліст, кандидат філологічних наук, викладач дисципліни «Зарубіжна література»

Суковата Діна Ігорівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Іноземна мова (англ.)», «Іноземна мова за професійним спрямуванням (англ.)»

Ткачук Тамара Олексіївна – спеціаліст, кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури, викладач дисципліни «Зарубіжна література»

Тринога Любов Орестівна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисципліни «Математика»

Турчанська Олена Сергіївна – спеціаліст, викладач дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням (англ.)», «Іноземна мова (англ.)»

Фомін Катерина Василівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Іноземна мова (англ.)», «Дитяча англійська література», «Раннє навчання англійської мови»

Хрусллова Галина Тимофіївна – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист викладач дисципліни «Захист Вітчизни (медико-санітарна підготовка)»

Шиян Зоряна Миколаївна – спеціаліст, викладач дисциплін «Іноземна мова (нім.)», «Практикум усного і писемного мовлення (іноземна мова) (нім.)»

Кузьміна Людмила Василівна – спеціаліст вищої категорії, старший вчитель, викладач дисциплін «Українська література», «Зарубіжна література»

Щербій Наталія Олегівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Українська література», «Зарубіжна література»

Циклова комісія гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Гой Наталія Василівна – викладач дисциплін «Основи економічної теорії», «Економічна теорія», «Економіка підприємств і бухгалтерський облік», «Економіка та організація діяльності», «Вступ до спеціальності», «Економіка», спеціаліст вищої категорії, **голова циклової комісії**

Андрусак Уляна Михайлівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Етика ділового спілкування», «Українська мова за професійним спрямуванням»

Будз Галина Іванівна – спеціаліст, кандидат філософських наук, викладач дисциплін «Людина і світ», «Соціологія»

Гнатюк Ярослав Степанович – спеціаліст вищої категорії, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціології, викладач дисциплін «Логіка юриста», «Основи філософських знань», «Філософія»

Грицюк Лілія Василівна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Фізична культура», «Фізичне виховання»

Карабінович Василь Васильович – спеціаліст, викладач дисципліни «Основи правознавства»

Карпенко Ганна Миронівна – спеціаліст I категорії, викладач дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням (англ.)», «Практичний курс англійської мови»

Кудряк Іван Богданович – спеціаліст I категорії, викладач дисципліни «Фізична культура»

Лучко Олександр Богданович – спеціаліст II категорії, майстер спорту, викладач дисципліни «Фізичне виховання»

Мельник Олена Йосипівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Фізичне виховання», «Фізична культура», «Теорія і методика фізичного виховання», «Методика фізичного виховання»

Крижанівська Оксана Федорівна – спеціаліст, викладач дисципліни «Фізична культура»

Москаленко Юрій Михайлович – спеціаліст, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та соціології, викладач дисциплін «Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)»

Нестеренко Світлана Василівна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисципліни «Культурологія»

Николайчук Сергій Миколайович – спеціаліст, викладач дисциплін «Фізична культура», «Фізичне виховання»

Петришин Марта Йосипівна – спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та германського мовознавства, викладач дисципліни «Латинська мова»

Познанський Роман Васильович – спеціаліст вищої категорії, кандидат філологічних наук, викладач дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням (англ.)», «Практичний курс англійської мови», «Практикум усного і писемного мовлення (іноземна мова) (англ.)»

Рилюк Руслана Миколаївна – спеціаліст, викладач дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням (нім.)», «Методика навчання іноземної мови (нім.)»

Сидорів Сергій Мирославович – спеціаліст I категорії, викладач дисципліни «Іноземна мова (англ.)»

Слижук Іван Володимирович – спеціаліст, майстер спорту, викладач дисципліни «Фізична культура»

Циклова комісія математичної та природничо-наукової підготовки

Горблянська Ірина Юріївна – викладач дисципліни «Біологія», спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист **голова циклової комісії**

Бедрій Тарас Романович – спеціаліст, викладач дисциплін «Інформаційно-комунікаційні технології, технічні засоби навчання», «Сучасні інформаційні технології»,

Воробель Анісія Володимирівна – спеціаліст вищої категорії, кандидат медичних наук, доцент кафедри анатомії і фізіології людини та тварин, викладач дисципліни «Основи медичних знань»

Гамбург-Безрука Марія Василівна – спеціаліст II категорії, викладач дисциплін «Основи екології», «Хімія», «Екологія»

Грушевський Роман Євгенійович – спеціаліст I категорії, кандидат економічних наук, викладач дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології, технічні засоби навчання»

Дудка Ольга Михайлівна – спеціаліст, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики, викладач дисципліни «Англійські терміни в інформатиці»

Поплавський Омелян Павлович – спеціаліст, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності, викладач дисциплін «Основи охорони праці», «Безпека життєдіяльності»

Рудейчук-Кобзева Мар'яна Ярославівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Анатомія, фізіологія і гігієна дітей шкільного віку», «Анатомія»

Бойчук Володимира Михайлівна – спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, кандидат хімічних наук, доцент кафедри теоретичної та експериментальної фізики, викладач дисципліни «Фізика»

Гарпуль Оксана Зіновіївна – спеціаліст вищої категорії, кандидат фізико-математичних наук, викладач дисципліни «Фізика»

Гургула Галина Ярославівна – спеціаліст I категорії, кандидат хімічних наук, викладач дисципліни «Фізика»

Довгий Олег Ярославович – спеціаліст вищої категорії, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри математичних та природничих дисциплін початкової освіти, викладач дисципліни «Астрономія»

Запухляк Руслан Ігорович – спеціаліст, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики та електроніки, викладач дисципліни «Фізика»

Морушко Ольга Василівна – спеціаліст, кандидат фізико-математичних наук, викладач дисципліни «Фізика»

Петрашук Оксана Петрівна – спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, викладач дисципліни «Хімія»

Уманців Марія Миколаївна – спеціаліст, викладач дисципліни «Фізика»

Яблонь Любов Степанівна – спеціаліст I категорії, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри теоретичної та експериментальної фізики, викладач дисципліни «Фізика»

Зіняк Тетяна Романівна – спеціаліст, викладач дисципліни «Географія»

Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Дизайн»)

Чмелик Ірина Василівна – спеціаліст вищої категорії, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва, викладач дисциплін «Культурологія», «Історія мистецтва», «Живопис», «Історія української культури», **голова циклової комісії**

Бейлах Оксана Дмитрівна – спеціаліст вищої категорії, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва, викладач дисциплін «Основи теорії дизайну», «Історія декоративно-прикладного мистецтва», «Декор і орнамент»

Гладкий Богдан Степанович – спеціаліст, викладач дисциплін «Основи пластичної анатомії», «Робота в матеріалі»

Дерев'янка Максим Борисович – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Основи інформатики та комп'ютерної техніки», «Комп'ютерна графіка проектування дизайну середовища», «Ландшафтний дизайн»

Мельник Уляна Володимирівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Шрифти», «Ергономіка», «Основи проектної графіки», «Синтез творів мистецтва в дизайні»

Салабай Василь Борисович – спеціаліст, викладач дисциплін «Матеріалознавство», «Кольорознавство», «Композиційна організація форм», «Художнє проектування», «Спеціалізований рисунок»

Стребкова Ірина Веніамінівна – спеціаліст, кандидат мистецтвознавства, викладач дисциплін «Основи композиції», «Композиційна організація форм»

Шпільчак Володимир Антонович – спеціаліст вищої категорії, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва, викладач дисциплін «Основи креслення і нарисної геометрії», «Вступ до спеціальності», «Синтез творів мистецтва в дизайні», «Основи архітектури»

Хомин Василь Михайлович – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Рисунок», «Проектування в дизайні»

Павлюк Василина Святославівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Біологія», «Візажна справа», «Косметологія», «Стилістика»

Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Початкова освіта»)

Максимчук Ганна Миколаївна – спеціаліст II категорії, кандидат педагогічних наук, викладач дисциплін «Основи психології», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Дидактика», «Дитяча психологія», «Основи педагогіки та психології», **голова циклової комісії**

Березовська Людмила Іванівна – спеціаліст, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, викладач дисципліни «Методика навчання української мови»

Близнюк Тетяна Олександрівна – спеціаліст, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології та методики початкової освіти, викладач дисциплін «Методика навчання іноземної мови (англ.)», «Передовий досвід та авторські методики навчання англійської мови», «Методика навчання англійської мови в дошкільних закладах»

Височанська Богдана Богданівна – спеціаліст, викладач дисципліни «Загальні основи педагогіки»

Гнатюк Михайло Васильович – спеціаліст, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін початкової освіти, викладач дисципліни «Образотворче мистецтво з методикою викладання»

Гонтар Антоніна Федорівна – спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, викладач дисциплін «Методика навчання математики»

Гоцуляк Катерина Іванівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Методика навчання предмета «Я у світі», «Методика навчання предмета «Основи здоров'я»

Довбенко Світлана Юріївна – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти, викладач дисциплін «Теорія та методика виховної роботи», «Дидактика»

Дутка Іванна Ільківна – спеціаліст, викладач дисципліни «Педагогіка»

Кметюк Тарас Васильович – спеціаліст, кандидат мистецтвознавства, викладач дисциплін «Музичне виховання з методикою навчання», «Основи теорії музики і сольфеджіо»

Ликтей Людмила Миколаївна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Методика навчання української мови», «Українська література»

Никорак Наталія Юріївна – спеціаліст, викладач дисциплін «Методика навчання природознавства», «Народознавство»

Павелко Роксолана Олегівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Основи ритміки і хореографії з методикою», «Теорія і методика сучасного танцю», «Народно-сценічний танець», «Ритміка»

Плетеницька Лідія Степанівна – спеціаліст вищої категорії, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математичних та природничих

дисциплін початкової освіти, викладач дисципліни «Основи початкового курсу математики»

Сав'юк Галина Павлівна – спеціаліст, кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності, викладач дисципліни «Основи початкового курсу природознавства»

Стамбульська Тетяна Ігорівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Каліграфія (графіка письма)», «Культура мовлення і практикум з виразного читання»

Наконечна Лариса Богданівна – спеціаліст II категорії, кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології і методики початкової освіти, викладач дисциплін «Дитяча література», «Зарубіжна література»

Цюняк Оксана Петрівна – спеціаліст II категорії, кандидат педагогічних наук, викладач дисципліни «Методика трудового навчання з практикумом»

Червінська Інна Богданівна – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти, викладач дисциплін «Загальні основи педагогіки», «Дидактика»

Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Дошкільна освіта»)

Селепій Оксана Дмитрівна – спеціаліст вищої категорії, старший вихователь, викладач дисциплін «Методика формування елементарних математичних уявлень», «Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою», «Педагогіка», «Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти», **голова циклової комісії**

Бай Ігор Богданович – спеціаліст вищої категорії, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецьких дисциплін початкової освіти, викладач дисциплін «Малювання і ліплення», «Методика організації образотворчої діяльності дітей»

Гурей Ольга Іванівна – спеціаліст I категорії, викладач дисциплін «Народознавство в ДНЗ», «Онтогенез мовленнєвої діяльності»

Дяченко Надія Богданівна – спеціаліст II категорії, викладач дисципліни «Художня праця»

Савчук Ольга Миколаївна – спеціаліст, викладач дисциплін «Методика музичного виховання», «Співи і музична література»

Салига Ірина Миколаївна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Логопедія», «Педагогіка», «Основи дефектології», «Теорія і практика логопедії»

Сидорук Оксана Миколаївна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Українська мова», «Література для дітей дошкільного віку», «Сучасна українська мова»

Хімчук Ліліана Іванівна – спеціаліст I категорії, кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти, викладач дисциплін «Вступ до спеціальності», «Педагогіка»

Циклова комісія фундаментальної та спеціальної підготовки (спеціальність «Правознавство», юридичне відділення)

Савчин Наталія В'ячеславівна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Цивільне процесуальне право України», «Цивільне право України», «Правові та організаційні основи підприємницької діяльності», «Реєстрація актів цивільного стану», **голова циклової комісії**

Квасниця Степан Мирославович – спеціаліст першої категорії, викладач дисциплін «Юридична деонтологія», «Нотаріат в Україні», «Право соціального забезпечення»

Наконечна Іванна Миколаївна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисципліни «Кримінальне право України»

Харченко Іван Григорович – спеціаліст вищої категорії, викладач дисципліни «Кримінально-процесуальне право України»

Багай Наталія Онуфріївна – спеціаліст вищої категорії, кандидат юридичних наук, доцент, викладач дисципліни «Аграрне право України».

Романко Світлана Миколаївна – спеціаліст вищої категорії, кандидат юридичних наук, доцент, викладач дисципліни «Екологічне право України»

Банасевич Ірина Іванівна – спеціаліст першої категорії, кандидат юридичних наук, доцент, викладач дисципліни «Цивільне право України»

Зеліско Алла Володимирівна – спеціаліст вищої категорії, кандидат юридичних наук, доцент, викладач дисципліни «Цивільне право України»

Вівчаренко Олег Антонович – спеціаліст вищої категорії, кандидат юридичних наук, доцент, заслужений юрист України, викладач дисципліни «Трудове право України»

Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Правознавство», юридичне відділення)

Малиновська Ірина Володимирівна – спеціаліст вищої категорії, викладач дисциплін «Теорія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Історія держави і права України», голова циклової комісії

Блаженко Тетяна Володимирівна – спеціаліст, викладач дисципліни «Історія вчень про державу і право», «Нотаріат»

Козак Наталія Вікторівна – спеціаліст другої категорії, викладач дисциплін «Судові та правоохоронні органи України», «Адміністративне право України», «Міське самоврядування в Україні», «Право інтелектуальної власності», «Судочинство в господарських судах», «Основи римського приватного права»

Бугра Богдан Тарасович – спеціаліст, викладач дисциплін «Організація роботи з документами», «Архівознавство», «Правова статистика», «Митне право України», «Митне право України», «Історія держави і права України»

Данченко Катерина Михайлівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Діловодство», «Конституційне право України», «Ораторське мистецтво», «Судочинство в господарських судах», «Судочинство в господарських судах», «Історія держави і права зарубіжних країн»

Циклова комісія загальноосвітніх дисциплін (Верховинське відділення)

Гавучак Галина Михайлівна – викладач дисциплін «Українська мова», «Українська література», «Етнографія і фольклор України», «Діловодство в підприємствах готельного типу», спеціаліст вищої категорії, **голова циклової комісії**

Белих Олена Юріївна – викладач дисциплін «Англійська мова», «Іноземна мова готельного бізнесу(англійська)», «Іноземна мова (англійська) туристичної індустрії», спеціаліст

Кречуняк Марія Григорівна – викладач дисциплін «Інформатика», «Математика», «Інформатика і комп'ютерна техніка», «Інформаційні системи та технології в туризмі», «Інформаційні системи та технології в готельному господарстві», «Вища математика», спеціаліст вищої категорії

Плитчук Микола Михайлович – викладач дисциплін «Фізична культура», «Захист Вітчизни», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Глушко Василь Іванович – викладач дисциплін «Фізика», «Астрономія», «Математика», спеціаліст вищої категорії

Циклова комісія гуманітарних та соціально-економічних дисциплін (Верховинське відділення)

Лесюк Любов Петрівна – викладач дисциплін «Німецька мова», «Іноземна мова готельного бізнесу(німецька)», «Іноземна мова туристичної індустрії (німецька)», спеціаліст II категорії, **голова циклової комісії**

Черкалюк Надія Петрівна – викладач дисциплін «польська мова», спеціаліст II категорії

Стефлюк Дмитро Петрович – викладач дисципліни «Правознавство», спеціаліст II категорії

Данильчик Петро Васильович – викладач дисциплін «Основи філософських знань», «Етика і естетика», «Соціологія», спеціаліст

Боднарук Оксана Дмитрівна – викладач дисципліни «Основи психології», спеціаліст

Аксюк Наталія Володимирівна – викладач дисциплін «Трудове право», «Правове регулювання в туринській діяльності», «Світова література», спеціаліст

Потяк Юлія Іванівна – викладач дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням», спеціаліст

Циклова комісія науково-природничих та загально-економічних дисциплін (Верховинське відділення)

Мартищук Віталій Федорович – викладач дисциплін «Основи охорони праці», «Екологія», «Безпеки життєдіяльності», спеціаліст вищої категорії, **голова циклової комісії**

Дзвінчук Юрій Юрійович – викладач дисциплін «Географія», «Географія туризму», «Рекреаційна географія», спеціаліст вищої категорії.

Коржук Тетяна Іванівна – викладач дисциплін «Хімія», «Біологія», «Основи медичних знань і валеологія», спеціаліст

Циклова комісія профільюючих дисциплін (Верховинське відділення)

Кречуняк Василь Васильович – викладач дисциплін «Професійний етикет», «Країнознавство», «Історія України», «Всесвітня історія», «Людина і світ», «Художня культура (Історія української культури)», спеціаліст I категорії, **голова циклової комісії**

Блищук Дмитро Васильович – викладач дисциплін «Технологія і організація туристичної діяльності», «Туристичне країнознавство», «Економіка підприємств», «Бухгалтерський облік», «Економіка (Економічна теорія)», «Ціноутворення в туризмі», спеціаліст II категорії

Микитин Лілія Миколаївна – викладач дисциплін «Організація та технологія обслуговування в готелях», «Організація та технологія обслуговування в закладах ресторанного господарства», «Організація харчування туристів», «Кухня народів світу», спеціаліст I категорії

Вольвин Елла Михайлівна – викладач дисциплін «Основи менеджменту», «Організація готельного обслуговування», «Основи маркетингу», спеціаліст вищої категорії

Максим'юк Наталія Миколаївна – викладач дисциплін «Технологія (Історія розвитку світового готельного господарства)», «Туристичні комплекси», «Історія туризму», «Готельна індустрія», «Організація сільського (зеленого)туризму», спеціаліст II категорії

Бельмега Руслана Ярославівна – викладач дисциплін «Будівлі і обладнання готелів», «Світове готельне господарство», спеціаліст

Герман Мирослава Іванівна – викладач дисципліни «Естетичне оформлення готелів», спеціаліст

Кобилюк Василь Олексійович – викладач дисциплін «Основи музеєзнавства», «Організація екскурсійного обслуговування», «Туристичне краєзнавство», спеціаліст II категорії

Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Прикладна математика»)

Гой Тарас Петрович – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри диференціальних рівнянь і прикладної математики, викладач дисциплін «Алгебра», «Геометрія», «Математична логіка та теорія алгоритмів», **голова циклової комісії**

Гейко Орест Ярославович – спеціаліст I категорії, викладач дисциплін «Інформатика», «Алгоритмічні мови та програмування», «Архітектура ЕОМ»

Драган Оксана Борисівна – спеціаліст I категорії, викладач дисциплін «Лінійна алгебра та аналітична геометрія», «Математичний аналіз», «Математика»

Лабачук Оксана Василівна – спеціаліст, викладач дисциплін «Алгебра», «Геометрія», «Математика»

Никорак Ярослав Ярославович – спеціаліст I категорії, викладач дисциплін «Програмне забезпечення обчислюваних систем», «Основи Інтернет-технологій», «Програмне забезпечення ЕОМ», «Основи Інтернет»

Савка Іван Ярославович – спеціаліст, кандидат фізико-математичних наук, викладач дисциплін «Вступ до спеціальності», «Дискретна математика»

2. ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ТА СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ОБСЯГУ ТА ТЕРМІНУ НАВЧАННЯ

Спеціальність	Ліцензійний обсяг	Термін навчання
5.01010101 «Дошкільна освіта»	90	4 р.
5.01010201 «Початкова освіта»	120	4 р.
5.02020701 «Дизайн»	50	4 р.
5.04030101 «Прикладна математика»	50	4 р.
5.03040101 «Правознавство»	40	4 р.
5.14010101 «Готельне обслуговування»	20	3 р. 5 м.
5.14010301 «Туристичне обслуговування»	25	2 р. 5 м.

3. УМОВИ НАВЧАННЯ (КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНУ БАЗУ КОЛЕДЖУ)

Коледж створений у формі відокремленого структурного підрозділу університету без права юридичної особи. Матеріальна база, соціальна, інформаційна структура університету повною мірою використовується для потреб коледжу, навчальні площі та матеріально-технічне оснащення в цілому забезпечують проведення теоретичної, методичної та практичної підготовки студентів.

За функціональним призначенням в університеті використовується 60933,66 м² навчальних приміщень, в тому числі 54777,21 м² – аудиторії, лабораторії, кабінети тощо, 3071,05 м² – комп'ютерні лабораторії, 3085,4 м² – спортивні зали. Наукова бібліотека разом зі спеціалізованими читальними залами займає 3954,7 м².

У виділених для коледжу приміщеннях загальною площею 4440 м² знаходяться лекційні аудиторії, навчально-методичні кабінети, 2 комп'ютерні класи, читальний зал, бібліотека, їдальня, актовий зал. Забезпечено підключення до мережі Інтернет через Центр інформаційних технологій завдяки оптоволоконній системі передачі даних. Виходячи з обсягу ліцензійного прийому за денною та заочною формами навчання, в цілому, кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів коледжу становить 11,3.

Всі навчальні приміщення коледжу відповідають санітарно-технічним нормам та правилам протипожежної безпеки.

Коледж забезпечено навчальними кабінетами, обладнаними відповідно до вимог. З метою забезпечення належного рівня виконання навчального плану циклу загальноосвітніх дисциплін функціонують:

- навчально-методичний кабінет української мови та літератури;
- навчально-методичний кабінет суспільних дисциплін;
- навчально-методичний кабінет математики;
- навчально-методичний кабінет теорії дизайну та історії мистецтва;
- навчально-методичний кабінет анатомії;
- лабораторія інформаційних технологій;
- навчально-методичний кабінет біології;
- навчально-методичний кабінет педагогічної майстерності;
- навчально-методичний кабінет іноземної мови;
- навчально-методичний кабінет географії;
- навчально-методичний кабінет педагогіки і психології;
- навчально-методичний кабінет трудового навчання і образотворчого мистецтва;
- навчально-методичний кабінет математичного моделювання.

З метою якісного проведення навчальних занять із дисциплін циклу загальноосвітньої підготовки задіяно 8 комп'ютерних лабораторій на 185 робочих місць Центру інформаційних технологій університету. Комп'ютери розміщені в аудиторіях відповідно до чинних санітарних

норм. У всіх комп'ютерних класах є доступ до мережі Internet. Комп'ютери об'єднані в локальну мережу. Окрім цього, студенти мають можливість використовувати ресурси безпроводної Wi-Fi мережі університету, підключеної до Internet.

Під час навчального процесу використовуються мультимедійні комплекси.

4. ОСНОВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ, СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

У процесі викладання курсів навчальних дисциплін викладацький склад використовує різні методи та форми викладання та навчання (лекції: вступні, тематичні, підсумкові, оглядові лекції, лекції-диспути) практичні, семінарські заняття (у формі діалогу, тренінгів, ділової гри, конференцій, методу конкретних ситуацій (кейсів), групової дискусії, проблемного навчання, проектної технології), консультації (колективні, індивідуальні, групові), а також реалізує різні форми поточного та підсумкового контролю (тестування, виконання практичних завдань, розв'язування географічних, фізичних, математичних та ін. задач, написання рефератів, звітів практики, письмові та усні заліки та екзамени, контрольні, курсові роботи).

Практичне навчання студентів за спеціальностями організоване згідно із Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженим наказом Міністерства освіти від 08.04.1993 р. № 93 та внесеними змінами до нього від 20.12.1994 р. №351, Положенням про проведення практики студентів Івано-Франківського коледжу, навчальними планами, програмами практик і графіком навчального процесу.

Студенти, відповідно до навчальних планів, проходять різні види практик: навчальну, технологічну, виробничу, а також готують протягом навчання курсові роботи. Практика проводиться на туристичних базах області. Під час практики студенти виконують завдання з різних напрямів відповідно до спеціальності, науково-дослідну роботу, проводять дослідження результатів власних курсових робіт.

І. ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Курс	Вересень				Жовтень				Листопад					Грудень					Січень					Лютий				Березень				Квітень				Травень				Червень				Липень				Серпень				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
I	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	К	К	К	К	К	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	С	К	К	К	К	К	К	К	К	К	
II	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	К	С	С	С	К	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	С	К	К	К	К	К	К	К	К	К
III	П	П	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	К	С	С	С	К	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	П	П	С	С	К	К	К	К	К	К	К	К	К	
IV	П	П	П	П	П	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	К	С	С	С	К	П	П	П	П	П	П	П	П	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	ДЕ	ДЕ										

ПОЗНАЧЕННЯ: Т – теоретичне навчання; С – екзаменаційна сесія; П – практика; К – канікули; ДЕ – складання державного екзамену

II. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, тижні

Курс	Теоретичне навчання	Екзаменаційна сесія	Практика		Державна атестація	Канікули	Разом
			навчальна	педагогічна			
I	35	3				14	52
II	35	6				14	52
III	31	5	2	2		14	52
IV	20	5		13	2	5	43
Разом	121	19	2	15	2	47	199

III. ПРАКТИКА

Назва практики	Семестр	Тижні
<i>Навчальна практика</i>		
Навчальна практика	5	2
<i>Педагогічна практика</i>		
Практика в групах дітей раннього віку	6	2
Пробна практика в дошкільних закладах	7	5
Педагогічно-виробнича практика	8	6
- з додаткової спеціалізації	8	2

IV. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Назва навчальної дисципліни	Форма державної атестації (екзамен, дипломний проект (робота))	Семестр
Комплексний кваліфікаційний екзамен з фахової підготовки	Екзамен	8
Комплексний екзамен з предметів додаткової спеціалізації	Екзамен	8

№	Назва дисципліни	Розподіл за семестрами					Кількість годин					Розподіл за семестрами															
		екзамени	заліки	курсів роботи	національні кредити	кредити ECTS	Всього	самостійна робота	аудиторні	лекції	семінарські, практичні (уроки)	I курс	II курс	III курс	IV курс												
												семестр															
												1	2	3	4	5	6	7	8								
												кількість навчальних тижнів															
												17	18	17	18	15	17	12	10								
кількість годин на тиждень																											
ГСН4.11	Малювання і ліплення		4		2,00	3	108	38	70	34	36			2	2												
ГСН4.12	Методика організації образотворчої діяльності дітей	3			2,00	3	108	40	68	34	34			4													
ГСН4.13	Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою	5			2,00	3	108	42	66	32	34				2	2											
ГСН4.14	Методика фізичного виховання	3			2,00	3	108	40	68	34	34			4													
ГСН4.15	Методика музичного виховання		5		1,00	1,5	54	24	30	14	16					2											
ГСН4.16	Співи і музична література		5		1,00	1,5	54	24	30	14	16					2											
ГСН4.17	Ритміка		6		1,00	1,5	54	20	34	16	18							2									
ГСН4.18	Художня праця		6		2,00	3	108	44	64	32	32					2	2										
	Навчальна практика				2,00	3	108	108																			
	Педагогічна практика (в групах дітей раннього віку)				2,00	3	108	108																			
	Педагогічна практика (пробна)				5,00	7,5	270	270																			
	Педагогічна практика (виробнича)				6,00	9	324	324																			
	Курсова робота				1,00	1,5	54	54																			
	Комплексний кваліфікаційний іспит				1,00	1,5	54	54																			
	Всього за циклом професійної та практичної підготовки				46,00	69,00	2484	1596	888	436	452																
	Варіативні навчальні дисципліни																										
	Дисципліни за вибором навчального закладу																										
ГСВ1.01	*Вступ до спеціальності		3		1,00	1,5	54	20	34	16	18			2													
ГСВ1.02	Теорія і методика виховної роботи	8			1,00	1,5	54	34	20	8	12								2								
ГСВ1.03	Основи корекційної педагогіки		8		1,00	1,5	54	34	20	8	12								2								
ГСВ1.04	Народознавство в ДНЗ		6		2,00	3	108	74	34	16	18					2											
ГСВ1.05	Сучасна українська мова		6		2,00	3	108	44	64	32	32				2	2											
	Всього за вибором навчального закладу				7,00	10,5	378	206	172	80	92																
	Дисципліни спеціалізації "Логопедія"																										
ГСВ2.01	Основи дефектології	8			6,00	9	324	208	116	58	58				2	2	1	4									
ГСВ2.02	Теорія і практика логопедії, логопедичні технології	8			9,00	13,5	486	314	172		172				4	4	2	2									

№	Назва дисципліни	Розподіл за семестрами					Кількість годин					Розподіл за семестрами															
		екзамени	заліки	курсів роботи	національні кредити	кредити ECTS	Всього	самостійна робота	аудиторні	лекції	семінарські, практичні (уроки)	I курс	II курс	III курс	IV курс												
												семестр															
												1	2	3	4	5	6	7	8								
												кількість навчальних тижнів															
												17	18	17	18	15	17	12	10								
кількість годин на тиждень																											
ГСВ2.03	Онтогенез мовленнєвої діяльності	8			6,00	9	324	202	122	60	62							2	4	4							
ГСВ2.04	Технологія обстеження і формування вимови та інтонації у мовленні		8		7,00	10,5	378	246	132	66	66								6	6							
ГСВ2.05	Логопедичні практикуми та логопедична ритміка		8		3,00	4,5	162	98	64	32	32								2	4							
ГСВ2.06	Технологія формування темпоритмічної організації мовлення при заїканні		8		3,00	4,5	162	98	64	32	32								2	4							
	Педагогічна практика зі спеціалізації				3,00	4,5	162	162																			
	Курсова робота зі спеціалізації				1,00	1,5	54	54																			
	Комплексний кваліфікаційний іспит зі спеціалізації				1,00	1,5	54	54																			
	Всього за дисциплінами спеціалізації				39,00	58,50	2106	1436	670	248	422																
	Дисципліни спеціалізації "Англійська мова"																6	8	17	24							
ГСВ2.01	Раннє навчання англійської мови	8			6,00	9	324	208	116	58	58						2	2	1	4							
ГСВ2.02	Практичний курс англійської мови	8			9,00	13,5	486	314	172		172						4	4	2	2							
ГСВ2.03	Методика навчання англійської мови в дошкільних закладах	8			6,00	9	324	202	122	60	62							2	4	4							
ГСВ2.04	Англійська література		8		7,00	10,5	378	246	132	66	66								6	6							
ГСВ2.05	Країнознавство		8		3,00	4,5	162	98	64	32	32								2	4							
ГСВ2.06	Англійська література для дітей дошкільного віку		8		3,00	4,5	162	98	64	32	32								2	4							
	Педагогічна практика зі спеціалізації				3,00	4,5	162	162																			
	Курсова робота зі спеціалізації				1,00	1,5	54	54																			
	Комплексний кваліфікаційний іспит зі спеціалізації				1,00	1,5	54	54																			
	Всього за дисциплінами спеціалізації				39,00	58,50	2106	1436	670	248	422						6	8	17	24							
	Кількість навчальних занять на тиждень											36	36	38	37	32	32	32	30								
	Кількість екзаменів	22										0	2	2	4	3	4	3	4								
	Кількість заліків		40									0	8	6	8	2	7	4	5								
	Кількість курсових робіт			2											1			1									
	Загальна кількість годин				157	235	8390	4110	4280	1194	3086																

Директор Івано-Франківського коледжу Державного вищого навчального закладу
"Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Ю.М. Москаленко

7. АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальна дисципліна: Історія України

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1,2 семестри

Мета: формувати соціальну компетентність, тобто здатність жити в українському соціумі, яка змістовно представлена сукупністю політичної, соціально-економічної, соціально-комунікативної, полікультурної, інформаційно-інструментальної, індивідуально-особистісної компетентностей, а також предметні компетентності такі, як хронологічна, просторова, інформаційна, мовленнєва, логічна, аксіологічна.

Завдання: формування історичного мислення, наукового світогляду; набуття навичок науково-історичного аналізу; виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу; виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму.

Викладацький склад: Максимець Б.В., Бурдуланюк Г. В., Андрійв І. М., Надурак Н. М.

Оцінювання: поточне, «Дошкільна освіта», «Початкова освіта» – диференційований залік, «Правознавство» – державна підсумкова атестація

Навчальна дисципліна: Всесвітня історія

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1, 2 семестр

Мета: формування компетентностей, які базуються на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню, уміння оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом, накопичення історичних знань, а на їх основі вирішення проблем, які виникають у різних життєвих ситуаціях, розвивати здатність до системного мислення, яке включає індивідуальний досвід участі в навчальному процесі або вміння вчитися, розуміння практично-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності, вміння застосовувати історичні знання і набуті уміння для практичної діяльності в суспільстві, виховання у студентів соціальних компетентностей, пов'язаних з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства, виховання патріотизму і вміння жити в багато культурному суспільстві, розвивати здатність студента орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя, навчити оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культури, їх взаємовплив та діалог культур різних народів, підготовка до активного громадського життя в Українській державі.

Завдання: головним завданням вивчення предмета є надання майбутнім фахівцям системи історичних знань, умінь та навичок, здатність до творчого

мислення, судження, усвідомлення загальнолюдських цінностей у світлі історичних подій, навчити студента рухатись у просторі ідей, фактів, понять, допомогти виробити цілісний погляд на світ, формувати повноцінного громадянина в умовах розбудови незалежної України, формувати функціональні, мотиваційні та соціальні компетентності, виходячи з понять Батьківщина, самовираження, права і свободи людини, держава, громадянин, людина, сім'я тощо.

Викладацький склад: Максимець Б. В., Бурдуланюк Г. В., Надурак Н. М., Андрійв І. М.

Оцінювання: поточне оцінювання, форма підсумкового контролю – залік

Навчальна дисципліна: Українська мова

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 роки, 1,2,3,4 семестри

Мета: виховання студента як компетентної мовної особистості, яка відзначається високою мовленнєвою культурою, формування навичок комунікативно виправданого користування засобами мови в різних життєвих ситуаціях з обов'язковим дотриманням мовних норм та мовленнєвого етикету; вироблення вмінь за лексемами й граматичними формами пізнавати національне світосприймання, ментальність рідного народу.

Завдання: виховання свідомого прагнення до вивчення української мови; вироблення у студентів компетенцій комунікативно виправданого користування засобами мови в різних життєвих ситуаціях; ознайомлення з мовною системою як основою формування мовних умінь і навичок — орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних, стилістичних; формування духовного світу студентів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, прилучення через мову до культурних надбань українського народу і людства в цілому.

Викладацький склад: Данилко О. П., Івасів Я. І., Ликтей Л. М., Полякова Т. В., Сидорук О. М., Скиданчук О. М.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю - ДПА (4 семестр)

Навчальна дисципліна: Українська література

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 роки, 1, 2, 3, 4 семестри

Мета: підвищення загальної освіченості майбутніх молодших спеціалістів, заохочення до читання та вивчення художньої літератури, «а через неї до фундаментальних цінностей культури», розширення культурно-пізнавальних інтересів студентів; сприяння всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному громадянському, морально-етичному, соціальному становленню й самореалізації особистості в сучасному світі;

формування й утвердження гуманістичного світогляду особистості, орієнтованої на вищі національні та загальнолюдські ідеали й цінності.

Завдання: формування гуманістичного світогляду молодих громадян, розвиток їх духовного світу, утвердження загальнолюдських морально-етичних орієнтирів, сприяння національному самоусвідомленню і стійкому відчуттю приналежності до європейської спільноти, бачення в українській художній творчості ментальних особливостей українця; піднесення загальної освіченості студентів у цілому, гуманітарної зокрема; набуття ними базових знань з української літератури, необхідних для повноцінної самореалізації в суспільстві; ознайомлення із визначними творами української художньої літератури, розвиток уміння сприймати літературний твір як явище мистецтва слова;

Викладацький склад: Багрій М. А., Данилко О. П., Івасів Я. І., Ликтей Л. М., Полякова Т. В., Скиданчук О. М., Скоморовська Н. Б.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік (4 семестр)

Навчальна дисципліна: Світова література

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1,5 року, 1, 2, 3 семестри

Мета: формування широкої читацької компетенції у студентів, яка базується на знаннях, уміннях пізнавального і творчого характеру, соціальних навичках, світоглядних переконаннях тощо.

Завдання: формувати у студентів уявлення про художню літературу як мистецтво слова, ознайомити студентів із сукупністю відомостей про вершинні явища світового літературного процесу означеного періоду, висвітлити найважливіші періоди творчого шляху визначених програмою авторів, розкрити проблематику та ідейно – тематичну основу художніх творів, визначити місце і значення творчості письменника у розвитку світової культури, виявити нові засоби та форми художнього самовираження митця, навчити визначати національну своєрідність творів.

Викладацький склад: Бадицька О. М., Гресько І. І.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Навчальна дисципліна: Математика

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 роки, 1, 2, 3, 4 семестри

Мета: забезпечення рівня підготовки студентів з математики, необхідного для спеціальної підготовки та майбутньої професійної діяльності.

Завдання: формування у студентів наукового світогляду, уявлень про ідеї і методи математики, її ролі у пізнанні дійсності, усвідомлення математичних знань як невід’ємної складової загальної культури людини, необхідної умови повноцінного життя в сучасному суспільстві; стійкої мотивації до навчання; оволодіння студентами мовою математики в усній та письмовій формах, системою математичних знань, навичок і умінь, потрібних у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, достатніх для успішного оволодіння іншими освітніми галузями знань і

забезпечення неперервності освіти; інтелектуальний розвиток особистості, передусім розвиток у студентів логічного мислення і просторової уяви, алгоритмічної, інформаційної та графічної культури, пам'яті, уваги, інтуїції; екологічне, естетичне, громадянське виховання та формування позитивних рис особистості; формування життєвих і соціально-ціннісних компетентностей студента.

Викладацький склад: Гой Т. П., Драган О. Б., Ковбас Л. П., Лабачук О. В., Тринога Л. О.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – ДПА

Навчальна дисципліна: **Іноземна мова**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 роки, 1, 2, 3, 4 семестри

Мета: забезпечити студентів системними знаннями фонетичної, лексичної, граматичної структури англійської мови та сформувані практичні мовленнєві навички, забезпечити практичне володіння усним і писемним літературним мовленням; вільно і граматично правильно спілкуватися іноземною мовою в різних ситуаціях повсякденного і професійного спілкування.

Завдання: сформувати у студентів системні знання з англійської мови і навчити правил їх функціонування та застосування у процесі спілкування; сформувати комунікативну компетенцію – здатність сприймати та адекватно реагувати на англійське мовлення різного функціонального спрямування; вдосконалити вміння студентів сприймати на слух монологічне та діалогічне англійське мовлення; навчити студентів спонтанно відтворювати діалогічне та монологічне мовлення відповідно до тематики, що вивчається; сформувати вміння здійснювати різні види письмових завдань (тести, диктанти, перекази, твори тощо) з метою вдосконалення навичок писемного мовлення; виробити у студентів навички правильної англійської вимови, максимально наближеної до літературно-фонетичних норм та навчити застосовувати фонетичні групи у практичному оволодінні англійською мовою; сформувати артикуляційну базу англійської мови; сформувати країнознавчу компетенцію – систему знань про особливості соціокультурного розвитку країн, мова яких вивчається (США, Великобританія, Австралія, Нова Зеландія); розвивати вміння здійснювати комунікацію англійською мовою на професійному рівні;

Викладацький склад: Гонтаренко А. С., Фомін К. В., Сидорів С. М., Суковата Д. І., Познанський В. Р., Угриновська Л. П., Приймак Л. Б.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – ДПА, залік

Навчальна дисципліна: **Біологія**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1, 2 семестр

Мета: забезпечення підготовки молодших спеціалістів знаннями з біології, формування наукової картини живої природи, екологічної

культури, зміцнення духовного і фізичного здоров'я, формування ключових компетентностей, яких потребує сучасне життя.

Завдання: засвоєння студентами знань про хімічну будову, властивості, структуру і функціонування живих систем на різних рівнях організації живого; взаємозв'язки між живими системами, неживою природою; оволодіння методологією наукового пізнання; вміннями самостійного вивчення основних понять, законів, біологічних закономірностей; уміннями спостерігати, досліджувати і пояснювати явища природи; застосовувати теоретичні знання з метою професійного самовизначення у прикладних сферах людської діяльності (медицина, сільське господарство, біотехнологія, педагогіка); формування вмінь встановлювати гармонійні стосунки з природою на основі поваги до життя як найвищої цінності, до всього живого як унікальної частини біосфери;

Викладацький склад: Волчовська-Козак О. Є., Горблянська І. Ю., Павлюк В. С.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Навчальна дисципліна: **Географія**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1, 2 семестр

Мета: вдосконалити уяву студентів про географічну картину світу, утверджувати поняття про географію як конструктивну науку і формувати географічне мислення на основі історичного, територіального, комплексного, типологічного, проблемного і конструктивного підходів.

Завдання: формування соціальної та поглиблення функціональної, інформаційної та ціннісно-сислової компетенції.

Викладацький склад: Зіняк Т. Р., Стефанюк І. П.

Оцінювання: поточне оцінювання, форма підсумкового контролю – залік («Початкова освіта», «Дошкільна освіта», «Дизайн»; ДПА («Правознавство»))

Навчальна дисципліна: **Фізика**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1, 2 семестр

Мета: ознайомити студентів з основними принципами і законами фізики та їх математичними виразами, ознайомити студентів з основними фізичними явищами, методами їх спостереження та експериментального дослідження. Навчити формувати і розв'язувати фізичні задачі, дати студентам уявлення про границі застосування фізичних моделей.

Завдання: студенти повинні знати: теоретичний матеріал в рамках програмних вимог; основні підходи розв'язування задач з курсу фізики; теоретичні основи обробки результатів вимірювань; вміти: формулювати

основні закони фізики; розв'язувати задачі з курсу фізики; проводити експеримент по визначенню фізичних величин та перевірці законів фізики.

Викладацький склад: Бойчук В. М., Гарпуль О. З., Запухляк Р. І., Йосипенко Л.Б., Яблонь Л. С.

Оцінювання: поточне: контрольні роботи, усні відповіді, захист лабораторних робіт; форма підсумкового контролю – залік

Навчальна дисципліна: Хімія

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1, 2 семестр

Мета: підвищення загальної освіченості майбутніх молодших спеціалістів, заохочення до вивчення даного предмета; формування засобами навчального предмета ключових компетентностей, необхідних для соціалізації, творчої самореалізації особистості, розуміння природничо-наукової картини світу; вироблення екологічного способу й стилю мислення, поведінки; утвердження гуманістичного світогляду особистості, орієнтованої на вищі національні та загальнолюдські ідеали й цінності.

Завдання: засвоєння системи знань про фундаментальні закони та факти хімії; висвітлення ролі хімії як науки, що забезпечує вирішення глобальних проблем людства, таких як енергетична, сировинна, продовольча та проблеми створення нових матеріалів; уміння здійснювати пошук, опрацьовувати та систематизувати наукову інформацію, оцінювати її достовірність; уміння самостійно й умотивовано організувати власну пізнавальну діяльність, виконувати лабораторні експерименти, проводити розрахунки за хімічними формулами і рівняннями; орієнтуватися і приймати рішення у проблемних наукових та практичних ситуаціях; розвиток інтелектуальних і творчих здібностей студентів у процесі вивчення предмета «Хімія»; формування розуміння впливу хімії на технічний прогрес людства; пояснення хімічних процесів, що відбуваються в природі, побуті та на виробництві; вироблення навиків екологічно правильної поведінки в доквіллі; екологічне виховання студентів у цілому;

Викладацький склад: Петрашук О. П., Гамбург-Безрука М. В.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Навчальна дисципліна: Астрономія

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 3 семестр

Мета: забезпечення рівня підготовки студентів з астрономії, необхідного для спеціальної підготовки та майбутньої професійної діяльності.

Завдання: формування у студентів наукового світогляду, уявлень про ідеї і методи астрономії, її ролі у пізнанні дійсності, усвідомлення знань з астрономії як невід'ємної складової загальної культури людини, необхідної

умови повноцінного життя в сучасному суспільстві; стійкої мотивації до навчання; оволодіння студентами системою знань, умінь та навичок з астрономії, потрібних у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності; інтелектуальний розвиток особистості; екологічне, естетичне, громадянське виховання та формування позитивних рис особистості; формування основ знань про методи та результати вивчення законів руху, фізичної природи, еволюції небесних тіл та Всесвіту в цілому; формування життєвих і соціально-ціннісних компетентностей студента.

Викладацький склад: Довгий О. Я.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Навчальна дисципліна: **Захист Вітчизни** (Медико-санітарна підготовка)

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1, 2 семестр

Мета: підготовка студентів до надання першої медичної допомоги постраждалим в умовах надзвичайних ситуацій мирного і військового часу при отриманні механічних травм, радіаційних уражень та різноманітних отруєнь і укусів.

Завдання: знати заходи, ліки і засоби першої медичної підготовки при різноманітних ушкодженнях і хворобах; вміти надавати першу допомогу постраждалим від надзвичайних ситуацій; набути первинних навичок у проведенні реанімаційних заходів, прийомів зупинки кровотеч, іммобілізації, накладання пов'язок при пораненнях, оволодінні засобами медичної допомоги при різноманітних отруєннях.

Викладацький склад: Косяк С. Д., Похила Д. Д., Хрулова Г. Т.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Навчальна дисципліна: **Інформатика**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1, 2 семестр

Мета: формування у студентів теоретичної бази знань з інформатики, умінь і навичок ефективного використання сучасних комп'ютерно-інформаційних технологій у своїй діяльності, що має забезпечити формування у студентів основ інформаційної культури та інформатично-комунікативної компетентності.

Завдання: формування в студентів бази знань, умінь і навичок, необхідних для кваліфікованого та ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-пізнавальній діяльності та повсякденному житті; розвиток в студентів уміння самостійно опановувати та раціонально використовувати програмні засоби різного призначення, цілеспрямовано шукати й систематизувати інформацію, використовувати електронні засоби обміну даними; формування в студентів уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології з метою

ефективного розв'язання різноманітних завдань щодо отримання, обробки, збереження, подання інформації, які пов'язані з майбутньою професійною діяльністю в умовах інформаційного суспільства.

Викладацький склад: Гейко О. Я., Дудка В. В., Бедрій Т. Р.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік («Початкова освіта», «Дошкільна освіта», «Дизайн», («Правознавство»), ДПА («Прикладна математика»))

Навчальна дисципліна: Людина і світ

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 3 семестр

Мета: оволодіння основами суспільствознавчих дисциплін як от філософія, соціологія, психологія, культурологія, політологія та інших шляхом формування цілісного уявлення про людину і суспільство та їхні взаємозв'язки.

Завдання: сприяти самовизначенню учнів і формуванню у них свідомої життєвої та соціальної позиції; запропонувати учням систему теоретичних знань з основ суспільствознавчих дисциплін таким чином сформувавши базу для більш ґрунтовного їх вивчення у закладах вищої освіти в майбутньому; сформувати знання про світогляд, його структуру форми функції та історичні типи; забезпечити набуття учнями узагальнених знань про процеси та явища суспільного буття, про філософські, культурні, політико-правові та соціально-економічні основи життя демократичного суспільства; залучити учнівську молодь в суспільне життя, виховання в учнів таких громадянських рис як правова відповідальність, толерантність, ініціативність, громадянська активність, національна самосвідомість.

Викладацький склад: Максимович О. В.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Навчальна дисципліна: **Фізичне виховання**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3, 4 рік; 5, 6, 7 семестри

Мета: послідовне формування фізичного виховання особистості фахівця відповідного рівня освіти.

Завдання: формування розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготовки її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, установа на здоровий спосіб життя, фізичне вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом; формування системи знань з фізичної культури та здорового способу життя, необхідних у процесі життєдіяльності, навчання, роботі, сімейному фізичному вихованні; зміцнення здоров'я, сприяння правильному формуванню і всебічному

розвитку організму, профілактика захворювань, забезпечення високого рівня фізичного стану, працездатності на протязі всього періоду навчання; оволодіння системою практичних умінь і навичок занять головними видами і формами раціональної фізкультурної діяльності, забезпечення, зберігання і зміцнення здоров'я, розвиток й удосконалення психофізичних можливостей, якостей і властивостей особистості.

Викладацький склад: Мельник О.Й., Лучко О.Б., Грицак Л.В

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНОЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальна дисципліна: **Українська мова** (за професійним спрямуванням)

Статус: нормативна

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр

Мета: формування комунікативної компетенції студентів; набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

Завдання: сформувати правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій; сформувати навички оперування фаховою термінологією вчителя, редагування, коригування та перекладу наукових педагогічних текстів.

Викладацький склад: Багрій М.А., кандидат філологічних наук, спеціаліст другої категорії.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS/54 години – 12 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Навчальна дисципліна: **Культурологія**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Мета: формування системи знань про культурологію та закономірності культурного процесу; про культуру як специфічний та унікальний феномен людства, її роль у формуванні особистості й розвитку суспільства; засвоєння навичок аналізу явищ культури, вміння орієнтуватися в основних проблемах культурології, розуміння культурної зумовленості економіки і здатність урахувати культурну специфіку при вирішенні соціально-економічних проблем.

Завдання : оволодіння основними термінами і поняттями культурології на рівні відтворення, тлумачення та використання у повсякденному житті; вивчення культури в розвитку, в єдності та суперечності різних процесів і тенденцій, засвоєння сутності та цінностей основних здобутків культури, її суттєвих рис; розгляд української культури в контексті її історичного

розвитку та досягнень світової і європейської культур; формування вмінь і навичок застосування знань з культурології для визначення лінії власної поведінки в умовах розмаїття культур.

Викладацький склад: Нестеренко С.В., спеціаліст вищої категорії.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS / 54 години – 17 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

Навчальна дисципліна: Іноземна мова за професійним спрямуванням Англійська

Статус: нормативна

Рік, семестр: 3, 4 рік; 5, 6, 7 семестри

Мета: забезпечити студентів системними знаннями фонетичної, лексичної, граматичної структури англійської мови та сформувати практичні мовленнєві навички, забезпечити практичне володіння усним і писемним мовленням, що допоможе у майбутній професійній діяльності.

Завдання: сформувати у студентів системні знання з англійської мови і навчити правил їх функціонування та застосування у процесі спілкування; сформувати комунікативну компетенцію – здатність сприймати та адекватно реагувати на англійське мовлення різного функціонального спрямування: вдосконалити вміння студентів сприймати на слух монологічне та діалогічне англійське мовлення; навчити студентів спонтанно відтворювати діалогічне та монологічне мовлення відповідно до тематики, що вивчається; сформувати вміння здійснювати різні види письмових завдань (тести, диктанти, перекази, твори тощо) з метою вдосконалення навичок писемного мовлення;

Викладацький склад: Сидорів С.М., спеціаліст першої категорії.

Тривалість: 6 кредитів ECTS / 216 годин – 44 тижні, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Навчальна дисципліна: Основи економічної теорії

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Мета: оволодіння студентами основами системи знань про економічні відносини, економічні закони й принципи, які визначають поведінку людей в умовах виробничої та побутової діяльності, вивчення проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб.

Завдання: дати студентам систему теоретичних знань з основ економічної теорії; сформувати знання про закономірності функціонування й розвитку системи економічних відносин, а також діяльності економічних суб'єктів і економіки в цілому; забезпечити студентів уміннями аналізувати тенденції розвитку суспільства та аргументувати необхідність ринкових перетворень; визначати основні макроекономічні показники; пояснювати механізм

ринкового саморегулювання, конкуренції, особливості функціонування ринкової економіки.

Викладацький склад: Гой Н.В., спеціаліст вищої категорії.

Тривалість: 2,25 кредити ECTS / 81 година – 18 тижнів, 3 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

Навчальна дисципліна: **Основи правознавства**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Мета: формування системного уявлення в студентів про державу та право як основні засоби впорядкування суспільних відносин та вміння використовувати їх у практичному житті.

Завдання : ознайомити студентів з основами теорії держави та права і на цій основі сформувані їхнє уявлення про державно-правові реалії України; поглибити знання студентів про виникнення, типи та форми держави, історію розвитку української державності, сучасну українську державу та її органи; поглибити знання про соціальні норми, сформувані системне уявлення про правові норми, галузі права, правовідносини, правопорядок, правопорушення та юридичну відповідальність; сформувані системне уявлення про способи підтримання правопорядку, механізми захисту прав і свобод.

Викладацький склад: Карабінович В.В., спеціаліст.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS / 54 години – 18 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

Навчальна дисципліна: **Фізичне виховання**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3, 4 рік; 5, 6, 7 семестри

Мета: послідовне формування фізичного виховання особистості фахівця відповідного рівня освіти.

Завдання: формування розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготовки її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, установлення на здоровий спосіб життя, фізичне вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом; формування системи знань з фізичної культури та здорового способу життя, необхідних у процесі життєдіяльності, навчання, роботі, сімейному фізичному вихованні; зміцнення здоров'я, сприяння правильному формуванню і всебічному розвитку організму, профілактика захворювань, забезпечення високого рівня фізичного стану, працездатності на протязі всього періоду навчання; оволодіння системою практичних умінь і навичок занять головними видами і формами раціональної фізкультурної діяльності, забезпечення, зберігання і

зміцнення здоров'я, розвиток й удосконалення психофізичних можливостей, якостей і властивостей особистості.

Викладацький склад: Лучко О.Б., спеціаліст другої категорії.

Тривалість: 4,5 кредити ECTS / 162 години – 44 тижні, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

ЦИКЛ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальна дисципліна: **Інформаційно-комунікаційні технології, технічні засоби навчання**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр

Мета: формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері інформаційно-комунікаційних технологій з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності, а також досягнення науково-технічного прогресу.

Завдання : засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

Викладацький склад: Бедрій Т.Р., спеціаліст.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS / 54 години – 18 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

Навчальна дисципліна: **Анатомія, фізіологія та гігієна дітей дошкільного віку**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік; 1, 2 семестр

Мета: професійна підготовка майбутніх вихователів, які отримують високий рівень знань про ріст і розвиток дитячого організму, його специфіку у кожному віковому періоді, що забезпечують необхідну ефективність навчально-виховного процесу, застосування нових методів навчання, профілактики відхилень стану здоров'я, а також для використання здобутих знань на роботі, у власному побуті і родині.

Завдання : ознайомлення майбутніх вихователів з функціонуванням усіх систем дитячого організму в нормі і при відхиленнях, а також з методами гігієни .

Викладацький склад: Рудейчук-Кобзева М.Я., спеціаліст.

Тривалість: 3 кредити ECTS / 108 годин – 35 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Навчальна дисципліна: **Основи медичних знань**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2, 3 рік; 4, 5 семестри

Мета: забезпечення підготовки студента до надання першої (долікарської) медичної допомоги при нещасних випадках і невідкладних станах та проведення профілактично-оздоровчої роботи з питань охорони життя і

здоров'я дітей у відповідності до основних положень Концепції медичної освіти педагогічних працівників.

Завдання : засвоєння студентами практичних умінь та навичок оперативно оцінити стан хворого або потерпілого, визначити необхідний об'єм першої долікарської медичної допомоги і вміння своєчасно надати її.

Викладацький склад: Воробель А.В., кандидат медичних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії.

Тривалість: 3 кредити ECTS / 108 годин – 33 тижні, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Навчальна дисципліна: **Основи екології**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік; 4 семестр

Мета: оволодіння студентами закономірностей взаємодії суспільства з навколишнім природним середовищем для забезпечення конструктивного природокористування, надання комплексу еколого-економічних знань, формування умінь і навичок з екологічної орієнтації, ефективного впровадження природоохоронних заходів.

Завдання: надати студентам необхідні знання про навколишнє природне середовище як цілісну систему взаємозв'язку явищ, допомогти усвідомити, що будь-яке втручання в природу може призвести як до позитивних, так і до негативних наслідків для здоров'я людей, акцентувати увагу на тому, що виникнення проблеми охорони навколишнього природного середовища – це результат нераціонального господарювання людини, ознайомлювати студентів з існуючою ситуацією в Україні, а також з практичними заходами щодо усунення негативного впливу людської діяльності на природу та запобігання йому.

Викладацький склад: Гамбург-Безрука М.В., спеціаліст другої категорії.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS/54 години – 18 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

Навчальна дисципліна: **Загальна психологія**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 3, 4 рік; 4, 5 семестри

Мета: закласти фундамент психологічних знань, ознайомивши студентів із найзагальнішими поняттями, проблемами та закономірностями психічної діяльності людини.

Завдання: оволодіти такими базовими поняттями «Загальної психології», як об'єкт та предмет психології, метод, методологія, психіка, свідомість, самосвідомість, несвідоме.

Викладацький склад: Максимчук Г. М., кандидат педагогічних наук, спеціаліст другої категорії.

Тривалість: 3 кредити ECTS/108 годин – 33 тижні, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Навчальна дисципліна: **Педагогіка**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2, 3 рік; 3,4,5, 6 семестри

Мета: забезпечити основну теоретичну і практичну педагогічну підготовку студентів до виконання кваліфікаційних обов'язків вихователя дошкільного навчального.

Завдання: сформувати у майбутніх вихователів знання про мету, завдання, зміст і методи виховання дітей дошкільного віку; ознайомити з надбаннями педагогічних традицій українського народу, педагогічними теоріями, світовим досвідом виховання дітей до школи; формувати здатність до педагогічного осмислення явищ виховання, навчання і розвитку дитини в умовах родинно-суспільного виховання; навчити творчому підходу до педагогічної діяльності; підготувати до практичного здійснення завдань педагога у сучасних умовах дошкільної освіти; розвивати уміння педагогічного прогнозування.

Викладацький склад: Скоморовська І.А., кандидат педагогічних наук, спеціаліст першої категорії.

Тривалість: 7,5 кредити ECTS / 270 годин – 67 тижнів; 2,4 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальна дисципліна: **Логопедія**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестри

Мета: формування у студентів необхідних логопедичних знань, які є чинниками їх професійної підготовки та практичної діяльності.

Завдання: Сформувати у студентів понятійно-категоріальний апарат логопедії; підготувати студентів з теоретичних питань симптоматики мовленнєвих розладів, методів та прийомів їх профілактики, діагностики та корекції; ознайомити студентів із психофізіологічними мовленнєвими процесами, що порушуються у дітей дошкільного віку; навчити студентів використовувати методи та прийоми логопедичної роботи в умовах дошкільних навчальних закладів.

Викладацький склад: Салига І.М., спеціаліст вищої категорії, старший вчитель.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS/54 години – 17 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

Навчальна дисципліна: **Методика формування елементарних математичних уявлень**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік; 3,4 семестри

Мета: підготовка студентів до організації та проведення різних форм роботи з дітьми дошкільного віку, в різних вікових групах із розвитку елементарних математичних уявлень; опанування студентами науково-теоретичними та психологічними основами курсу.

Завдання: ознайомити студентів із змістом теоретичних питаннями курсу; психолого-педагогічними основами формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку; сформувати у студентів загальне уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку формування у дітей елементарних математичних уявлень; загально педагогічні, професійні уміння і навички; розкрити зміст методів і форм роботи по навчанню дітей елементам математики в різних вікових групах ДНЗ; забезпечити оволодіння студентами умінням здійснювати діагностику математичного розвитку дітей.

Викладацький склад: Гаріджук О.М., спеціаліст першої категорії.

Тривалість: 4,5 кредити ECTS/162 години – 35 тижнів; 2, 4 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Назва дисципліни: **Малювання і ліплення**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік; 3,4 семестри

Мета: підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до здійснення художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва і образотворчої діяльності; надання відомостей про види та жанри образотворчого мистецтва; про художні техніки, прийоми та способи виконання художніх робіт; про специфіку роботи з різними матеріалами.

Завдання: розвивати у студентів культуру зорового сприймання предметів і явищ навколишньої дійсності і творів образотворчого мистецтва; навчати зображувати предмет з передачею простору, навколишнього середовища і з фіксацією його кольорових особливостей; розвивати зорову пам'ять, навчати студентів передавати особливості будови різноманітних об'єктів з натури, по пам'яті, за уявою; ознайомити студентів з теоретичними основами живопису, малюнку, скульптури; розкрити естетичну сутність образотворчого мистецтва, засоби виразності та особливості виконання кожного з його видів.

Викладацький склад: Бай І.Б., кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії.

Тривалість: 3 кредити ECTS/108 годин – 35 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

Навчальна дисципліна: **Методика організації образотворчої діяльності дітей**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Мета: підготовка спеціалістів до здійснення всебічного виховання дітей засобами образотворчого мистецтва і художньо-творчої візуальної діяльності, поглиблене ознайомлення студентів спеціальності «Дошкільна освіта» з теоретичними знаннями про специфіку відображення дійсності в образотворчому мистецтві, його функції в суспільстві та історію розвитку художніх напрямків в мистецтві.

Завдання: ознайомлення з основними видами і жанрами образотворчого мистецтва, засобами їх художньої виразності; вивчення питань розвитку історії світового та українського образотворчого мистецтва; вивчення спеціальних досліджень, присвячених ознайомленню дошкільників з різними видами образотворчого мистецтва навчання образотворчій діяльності; оволодіння знаннями про особливості розвитку у дітей дошкільного віку образотворчих здібностей і шляхи формування творчості в їх образотворчій діяльності; розвиток умінь виконувати мистецький аналіз творів образотворчого мистецтва і здійснювати їх відбір для дітей дошкільного віку, аналізувати дитячі образотворчі роботи; удосконалення

художньо-зображувальних умінь в галузі малюнка, живопису, декоративних розписів, скульптури, аплікації, витинання та конструювання; навчити виготовляти відповідні наочно-методичні посібники.

Викладацький склад: Бай І.Б., кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 17 тижнів, 4 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Навчальна дисципліна: **Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2,3 рік; 4,5 семестри

Мета: оволодіння студентами основними природознавчими поняттями, базовими програмами з основ ознайомлення дошкільників із природою; ознайомлення студентів з особливостями, методами, прийомами, основними формами ознайомлення дошкільників із природою.

Завдання : формування уявлення про сучасне заняття з ознайомлення з природою в різних вікових групах дитячого садка; ознайомлення студентів з історією розвитку українського народу; формування відповідального ставлення до підготовки до занять.

Викладацький склад: Кучеренко Н.Б., спеціаліст вищої категорії, старший вихователь.

Тривалість: 3 кредити ECTS/108 годин – 33 тижні, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Назва дисципліни: **Методика фізичного виховання.**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Мета: вивчення теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку, оволодіння засобами, які входять в арсенал фізичного виховання, а також професійними навичками і вміннями, які необхідні для педагогічної організаційної роботи з дітьми дошкільного віку.

Завдання: оволодіння матеріалом курсу; виконання нормативних вимог з практичного матеріалу; оволодіння методикою проведення занять із фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Викладацький склад: Кучеренко Н.Б., спеціаліст вищої категорії, старший вихователь.

Тривалість: 3 кредити ECTS / 108 годин – 17 тижнів, 4 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – екзамен

Навчальна дисципліна: Вступ до спеціальності

Статус: вибіркова

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Мета: розкриття перед студентами перспективи і шляхів оволодіння професійною діяльністю вихователя, сприяння в підготовці до раціональної організації навчальної діяльності у коледжі.

Завдання: сформувати у студентів загальне уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності; розкрити загальні засади педагогічної професії, ознайомити з професіограмою діяльності вихователя ДНЗ; шляхи формування культури педагогічного спілкування; сприяти формуванню особистості майбутнього педагога, розвитку його культури, ерудиції; ознайомити майбутніх педагогів з системою освіти в Україні, принципами її побудови; розкрити зміст та основні форми навчання у вищому педагогічному закладі освіти, види та форми перевірки й оцінки знань, умінь та навичок студентів; охарактеризувати педагогічну практику студентів як один із способів їх професійної підготовки; дати уявлення про раціональні форми і методи самостійної роботи з оволодіння спеціальністю, про роль самовиховання у формуванні основ педагогічної майстерності.

Викладацький склад: Скоморовська І.А., кандидат педагогічних наук, спеціаліст першої категорії.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS/54 години – 17 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання: поточне оцінювання, підсумковий контроль – залік

8. ФАХОВЕ СПРЯМУВАННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО ФАХІВЦІВ

Модель професійної компетентності вихователя визначається як єдність його теоретичної і практичної готовності. При цьому педагогічні уміння групуються таким чином:

- уміння «переводити» зміст об'єктивного процесу виховання в конкретні педагогічні завдання;
- уміння будувати і приводити у рух логічно завершену педагогічну систему: комплексне планування навчально-виховних завдань;
- обґрунтований відбір змісту освітнього процесу; оптимальний вибір форм, методів і засобів його організації;
- уміння виділяти і встановлювати взаємозв'язки між компонентами і факторами виховання, приводити їх в дію;
- уміння оцінювати результати педагогічної діяльності: самоаналіз і аналіз освітнього процесу та результатів діяльності педагога;
- визначення нового комплексу домінуючих педагогічних завдань.

Вивчення професійної компетентності вихователя дозволяє твердити, що в її структурі, як правило, виділяють три найважливіші компоненти:

- загально-професійні знання та вміння (психолого-педагогічні);
- предметні знання та вміння;
- професійно важливі якості особистості вчителя.

Важливо зазначити, що для майбутніх фахівців дошкільної освіти головними цілями у навчанні дошкільників іноземної мови є:

- формування у дітей первинних навичок спілкування іноземною мовою;
- уміння користуватися іноземною мовою для досягнення своїх цілей, вираження своїх думок і почуттів в реально виникаючих ситуаціях спілкування;
- створення позитивної установки на подальше вивчення іноземних мов;
- пробудження інтересу до культури інших країн;
- виховання активно-творчого і емоційно-естетичного ставлення до слова;
- розвиток лінгвістичних здібностей вихованців з урахуванням вікових особливостей їх структури;
- децентрація особистості, або можливість подивитися на світ з різних позицій.

Важливою складовою для майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу є формування здоров'я збережувальної компетентності, яка включає:

- концептуальні основи знань про здоров'я сучасної людини, розвиток культури духовного і фізичного здоров'я;
- прищеплення здорового способу життя (психолого-педагогічні та медико-гігієнічні аспекти);

- навички безпечної поведінки;
- культивування здоров'ятворчої, здоров'язбережувальної, життєактивної поведінки;
- оперування знаннями про здоров'я і його складовими;
- формування в особистості ціннісного ставлення до навколишнього середовища, до людей, до самої себе;
- володіння методами комплексної оцінки стану здоров'я і системою практичних умінь та навичок, які забезпечують збереження та зміцнення здоров'я;
- використання знань про збереження і зміцнення здоров'я, про саморегуляцію і самокорекцію;
- володіння методами і засобами надання першої допомоги;
- здатність проводити профілактику травматизму.

9. ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Авторитарний стиль виховання – регламентація батьками поведінки дітей відповідно до стандартів.

Авторитарний стиль – контроль за поведінкою дитини відповідно до потреб її розвитку з одночасним спрямуванням її розвитку, допомогою їй, визнанням її прав і врахуванням можливостей.

Авторитет (лат. *autohtas* – влада) – вплив особи, заснований на знаннях, моральних чеснотах, життєвому досвіді.

Адаптація (від лат. *adaptatio* (*adapto*) – пристосовую) – здатність організму пристосовуватись до різних умов зовнішнього середовища.

Активність (у навчанні) – характеристика особливостей пізнавальної діяльності особистості, що полягає в усвідомленому використанні нею інтенсивних методів, засобів, форм оволодіння знаннями, вироблення вмінь і навичок.

Акселерація (лат. *acceleratio* – прискорення) – прискорений розвиток і збільшення антропометричних показників людини.

Аналітичні вміння – вміння аналізувати і діагностувати рівень розвитку ігрової діяльності групи загалом і кожної дитини зокрема.

Базисна довіра до світу – уявлення дитини про надійність дорослих, емоційна близькість із ними.

Бесіда – метод отримання інформації за допомогою словесного спілкування дослідника з дитиною з метою виявлення фактів, що характеризують її особистісні прояви (інтереси, знання, ставлення та ін.).

Бесіда – діалогічний метод навчання, при якому педагог шляхом постановки системи запитань підводить тих, хто навчається, до розуміння нового матеріалу чи перевіряє засвоєння ними вже вивченого.

Будівельно-конструкційні ігри – різновид творчих ігор, у яких діти відображають навколишній предметний світ, самостійно зводячи споруди і обігруючи їх.

Валеологія – наука про збереження і зміцнення здоров'я.

Вередування – скороминущі несправедливі бажання, прояви невиправданого незадоволення.

Види спілкування – вербальне, мануальне (від лат. *manualis* – ручний), технічне, матеріальне, біоенергетичне.

Вимога – метод педагогічного впливу на свідомість вихованця з метою викликати, стимулювати або загальмувати окремі види його діяльності. Види вимог: вимога-прохання, вимога-довіра, вимога-схвалення, вимога-порада, вимога-натяк, умовна вимога, вимога в ігровому оформленні, вимога-осуд, вимога-недовіра, вимога-погроза.

Виховання – процес цілеспрямованого формування особистості дитини.

Виховання авторитарне – освітньо-виховна концепція, що передбачає беззастережне підкорення волі вихователя.

Виховання всебічне – виховання, яке передбачає формування в особистості певних якостей відповідно до вимог розумового, морального, трудового, фізичного й естетичного виховання.

Виховання гармонійне – виховання, яке передбачає, щоб якості складових виховання (розумового, морального, трудового, фізичного, естетичного) доповнювали одна одну, взаємно збагачувалися.

Виховання екологічне (від гр. oikos – дім, середовище і logos – учення) – набуття людиною знань у царині екології та формування в неї моральної відповідальності за збереження природного довкілля і розумного співіснування з ним.

Виховання економічне – виховання, що передбачає вирішення таких завдань: формування економічного мислення, оволодіння економічними знаннями, вміннями та навичками економічних взаємин.

Виховання естетичне – розвиток у людини почуттів прекрасного, формування умінь і навичок творити красу в навколишній дійсності, уміти відрізнити красиве від потворного, жити за законами духовної краси.

Виховання моральне – виховання, що передбачає оволодіння нормами й правилами моральної поведінки, формування почуттів і переконань, умінь та навичок.

Виховання правове – формування у громадян високої правової культури, що передбачає свідоме ставлення особистості до своїх прав і обов'язків, поваги до законів та правил людського співжиття, готовності дотримуватися і сумлінно виконувати визначені вимоги, які виражають волю й інтереси народу.

Виховання фізичне – виховання, що ставить за мету створення оптимальних умов для забезпечення достатнього фізичного розвитку особистості, збереження її здоров'я, оволодіння знаннями про особливості організму людини, фізіологічні процеси, які відбуваються в ньому, набуття санітарно-гігієнічних умінь та навичок догляду за власним тілом, підтримання й розвиток його потенцій.

Виховання національне – історично зумовлена і створена етносом система виховних ідеалів, поглядів, переконань, традицій, звичаїв, спрямованих на доцільну організацію діяльності членів суспільства, в процесі якої відбувається процес оволодіння морально-духовними цінностями народу, забезпечується єднання і спадкоємність поколінь, соборність народу.

Виховання статеве – оволодіння підростаючим поколінням етикою й культурою у сфері взаємин статей, формування у нього потреб керуватися нормами моральності в стосунках між особами протилежної статі.

Вікова педагогіка – наука, що вивчає закономірності навчання і виховання дітей різних вікових груп.

Впертість – свідоме намагання дитини виконувати свої несправедливі бажання.

Вправи – це багаторазове виконання розумових або практичних дій з метою опанування ними.

Вторинна статевіа ідентифікація – усвідомлення свого соціального призначення як чоловіка або жінки і відповідної поведінки в сім'ї, суспільстві.

Гендерне виховання (англ. gender – рід) – засвоєння дитиною знань про соціальні особливості буття статей.

Гра – один з найцікавіших видів людської діяльності, провідна діяльність дошкільника, засіб його всебічного розвитку, важливий метод виховання.

Гра дидактична – метод імітації (наслідування, відображення), прийняття управлінських рішень у різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами, що надані або виробляються самими учасниками

Гра-драматизація – зображування, розігрування в особах літературних творів зі збереженням послідовності епізодів.

Гуманізація виховання – створення оптимальних умов для інтелектуального й соціального розвитку кожного вихованця; виявлення глибокої поваги до людини; визнання природного права особистості на свободу, соціальний захист, розвиток здібностей і вияв індивідуальності, самореалізацію фізичних, психічних і соціальних потенцій, на створення соціально-психічного фільтра проти руйнівних впливів негативних чинників навколишнього природного і соціального середовища; виховання у молоді почуттів гуманізму, милосердя, доброчинності.

Гуманність (лат. humanus – людський, людський) – увага до людей, прагнення добрих стосунків з ними, готовність надавати допомогу, виявляти співчуття і співпереживання.

Дефектологія (лат. defectus – вада і грец. logos – слово, вчення) – наука, що досліджує різноманітні аспекти навчання і виховання дітей із проблемами фізичного та психічного розвитку.

Державний стандарт освіти – сукупність єдиних норм і вимог до рівня освітньої підготовки у певних навчально-виховних закладах.

Дидактика (грец. didaktikos – повчальний) – наука про навчання, його закони і закономірності, принципи і зміст, методи і форми організації.

Дидактика (від грец. didaktikas – повчальний) – найважливіша галузь педагогіки, яка вивчає теоретичні основи організації процесу навчання, його закономірності, принципи, методи

Дидактика (від гр. didaktikos – навчаю) – галузь педагогіки, яка розробляє теорію освіти й навчання.

Дидактична гра – система впливів, спрямована на формування у дитини потреби в знаннях, активного інтересу до того, що може стати її новим джерелом, удосконалення пізнавальних умінь і навичок.

Дисциплінованість – здатність свідомо виконувати правила поведінки, обов'язки, доручення в сім'ї та дошкільному навчальному закладі.

Диференціація навчання – підбір змісту, методів і форм навчання залежно від особливостей дітей.

Дошкільна дидактика – теорія навчання дітей дошкільного віку, яка визначає мету, розробляє зміст, методи й форми організації навчання дітей.

Дошкільна педагогіка – наука про закономірності виховання і навчання дітей від народження до вступу до школи.

Дошкільний навчальний заклад – заклад освіти дітей від двох місяців до шести (семи) років, який здійснює догляд, оздоровлення, виховання і навчання дітей.

Естетика (грец. *aisthetikos* – чуттєво сприйманий) – наука про загальні закономірності художнього освоєння дійсності людиною, суть і форми відображення дійсності й перетворення життя за законами краси.

Естетична діяльність (практика) – безперервний процес формування і реалізації певних творчих умінь, навичок, здібностей, гармонізації себе і світу.

Естетична культура особистості – своєрідний сплав особистісних якостей, які обумовлюють критерії оцінювання нею прекрасного і потворного, вияв чуття міри у власній творчості.

Естетична освіта – процес засвоєння мистецьких знань, умінь і навичок.

Естетична свідомість – сукупність поглядів, знань, суджень, оцінок, ідей, ідеалів.

Естетичне виховання – послідовне формування у дітей естетичного ставлення до життя, розвиток сприймання і розуміння прекрасного у мистецтві, природі, взаєминах людей, художніх потреб і здатності до художньої творчості.

Естетичне почуття – спричинені взаємодією з естетичними цінностями (творіннями природи і людського таланту) емоції людини.

Естетичне сприймання – процес відображення сутності предметів і явищ естетичної дійсності, співвідношення сприйнятого зі сповідуваними особистістю критеріями.

Естетичний ідеал – соціально обумовлений взірець досконалості, який є орієнтиром в оцінюванні естетичних явищ і власної художньо-творчої діяльності.

Естетичний розвиток особистості – процес становлення і вдосконалення естетичної свідомості та естетичної діяльності особистості.

Естетичний смак – здатність особистості до індивідуального відбору із сукупності естетичних явищ і предметів тих, які найбільше відповідають її поглядам та ідеалам, породжують позитивні відчуття в процесі сприймання.

Естетичні погляди – думки, судження, уявлення про прекрасне і потворне, які є основою ставлення до явищ буття загалом і явищ мистецтва зокрема.

Естетичні потреби – внутрішня необхідність в осягненні певних естетичних цінностей і розвитку певних умінь.

Естетичне ставлення – здатність до емоційного переживання, активного засвоєння художнього досвіду, самостійного навчання, пошукових дій, спеціальних художніх й творчих здібностей.

Етичні бесіди – розмови вихователя з дітьми на моральні теми під час занять, у повсякденному житті.

Етнізація (грец. *ethnikos* – племінний, народний) – природне входження дітей у духовний світ свого народу, нації як елементу загальнолюдської культури, позбавлене національної обмеженості та егоїзму.

Етнопедагогіка (грец. *ethnos* – народ і *paidagogike* – наука про виховання і навчання людини) – наука про досвід народу у вихованні підростаючих поколінь, відображений у морально-етичних ідеалах, поглядах на мету і засоби формування людини, у сукупності народних засобів, умінь і навичок виховання дітей.

Завдання виховання – забезпечення всебічного гармонійного розвитку особистості.

Задатки – генетично детерміновані анатомо-фізіологічні особливості мозку та нервової системи, які є індивідуально-природною передумовою процесу розвитку й формування особистості.

Закономірності виховного процесу – чинники, які відображують необхідне, суттєве, стійке, повторюване, загальне для певної галузі відношення між явищами об'єктивної дійсності.

Закономірності навчання – чинники, які виражають найбільш необхідне, суттєве, істотне, загальне для організації навчання.

Закономірності педагогічного процесу – об'єктивні, стійкі й істотні зв'язки, які зумовлюють ефективність навчання, виховання, розвитку особистості дитини.

Заняття – форма дошкільного навчання, за якої вихователь, працюючи з усією групою дітей у встановлений режимом час, організовує і спрямовує пізнавальну діяльність з урахуванням індивідуальних особливостей кожної дитини.

Заохочення – метод виховання, що передбачає педагогічний вплив на особистість і виражає позитивну оцінку вихователем поведінки вихованця з метою закріплення позитивних якостей та стимулювання до активної діяльності.

Засоби виховання – надбання матеріальної та духовної культури (художня і наукова література, музика, театр, радіо, телебачення, витвори мистецтва, навколишня природа та ін.), форми і види виховної роботи (збори, бесіди, конференції, ігри тощо), які використовують у процесі дії того чи того методу.

Засоби навчання – предмети шкільного обладнання, які застосовують у процесі навчально-виховної роботи (книги, зошити, таблиці, лабораторне обладнання, письмове приладдя та ін.).

Здоровий спосіб життя – життєдіяльність людини з урахуванням особливостей і можливостей свого організму, забезпечення соціально-економічних і біологічних умов для його розвитку та збереження.

Зміст освіти – чітко окреслена система знань, умінь та навичок, якими людина оволодіває у певному навчальному закладі.

Знання – ідеальне вираження в знаковій формі об'єктивних властивостей і зв'язків світу природного і людського; результат відображення навколишньої дійсності.

Звичайі – безпосередні приписи певних дій у конкретних ситуаціях, що відтворюють сімейні стосунки у життєдіяльності наступних поколінь.

Звичка – спосіб поведінки, здійснення якого у певній ситуації набуває для індивіда характеру внутрішніх потреб.

Здібності – психічні особливості людини, які створюють передумови для успішного оволодіння певним видом діяльності.

Зміст розумового виховання – формування у дітей певного обсягу знань про предмети і явища (суспільне життя, природу, людину тощо), способів мислительної діяльності (вміння спостерігати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати).

Змістова цілісність – відображення у меті й змісті освіти досвіду людства у взаємозв'язку знань (в тому числі про способи дій), умінь і навичок досвіду творчої діяльності, досвіду емоційно-ціннісного ставлення до світу.

Імідж (від англ. image – образ, зображення) – враження, яке справляє людина на оточуючих, стиль її поведінки, зовнішності, її манери. .

Ілюстрація (від лат. illustratio – освітлюю, пояснюю) – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (світлина, малюнки, схеми тощо).

Імпровізація (від лат. improvisus – непередбачений, раптовий) – діяльність особистості, учителя-вихователя, що здійснюється у процесі педагогічного спілкування без попередньої підготовки, осмислення.

Індивідуальність (від лат. individuum – неподільне) – людина особистість, яка відрізняється сукупністю рис, якостей, своєрідністю психіки, поведінки та діяльності, що підкреслюють її самотність, неповторність.

Індукція (від лат. inductio – виведення) – метод дослідження, навчання, пов'язаний із рухом думки від одиничного до загального.

Індивідуально-психологічні відмінності – стійкі особливості психічних процесів, за якими люди відрізняються один від одного.

Ініціативність – самостійність дитини у виборі дії, прийнятті рішення, що дає їй змогу відчувати себе джерелом дії.

Інноваційна педагогічна технологія – цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів

Інноваційне навчання – зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі початкова діяльність, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості.

Інтерактивні навчальні технології – ігрові технології навчання і розвитку, що побудовані на цілеспрямованій спеціально організованій груповій та міжгруповій діяльності, «зворотному зв'язку» між всіма учасниками для досягання взаєморозуміння й корекції навчального і розвивального процесу, індивідуального стилю спілкування на основі рефлексивного аналізу

Інтерв'ю (англ. interview – зустріч, бесіда) – усне опитування.

Класична педагогіка – педагогіка, яка орієнтувалася на засади античної культури, дотримувалася формально-граматичних принципів, зосереджувалася на вивченні латинської та грецької мов, згодом – природничих предметів.

Класифікація методів – класифікація, що передбачає групування методів навчання залежно від джерел інформації, логіки мислення, рівня самостійності в процесі пізнання.

Колектив – група людей, які об'єднані суспільно значущими цілями, спільними ціннісними орієнтаціями, сумісною діяльністю, спілкуванням, взаємною відповідальністю

Колектив – соціально значуща група людей, які об'єднані спільною метою, узгоджено діють у досягненні означеної мети та мають органи самоврядування.

Компетентність людини – спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у процесі навчання. Вони дозволяють людині визначати, тобто ідентифікувати і розв'язувати, незалежно від контексту (від ситуації), проблеми, характерні для певної сфери діяльності

Концепція самоцінності дошкільного дитинства – вчення, згідно з яким окремі психічні функції розвиваються не самостійно та автономно, а у взаємозв'язку як якість цілісної, наділеної природними задатками особистості дитини.

Космологізм (грец. kosmos – Всесвіт) – сприймання космосу як втілення гармонії, краси, творчості людини.

Культура поведінки – сукупність корисних, стійких форм щоденної поведінки у побуті, спілкуванні, різних видах діяльності.

Логічне мислення – операції порівняння, синтезу, аналізу, узагальнення, абстрагування, дедуктивних (від загального до часткового) та індуктивних (від часткового до загального) його форм.

Логопедія (від гр. logos – слово і paideia – виховання, навчання) – наука, яка вивчає порушення мовлення і займається корекцією мовленнєвих дефектів.

Материнська школа – виховання дітей від народження до 6 років, коли закладаються основи фізичного, розумового і морального розвитку особистості.

Мета виховання – ідеальне передбачення кінцевих результатів виховання.

Метод навчання – система послідовних способів взаємопов'язаної діяльності педагога і дітей, спрямована на досягнення навчально-виховних завдань.

Метод навчання – спосіб упорядкованої взаємодії вчителів та учнів, за допомогою якого вирішуються проблеми освіти, виховання і розвитку у процесі навчання

Методи навчання – способи спільної діяльності педагога та учнів, спрямовані на досягнення ними освітніх цілей

Метод навчання – це упорядкована за певними принципами система цілеспрямованих послідовних дій суб'єктів навчання над свідомо визначеним предметом діяльності із застосуванням відповідних засобів, внаслідок чого отримують очікувані результати навчання

Метод презентацій використовується для представлення досягнень або викладення матеріалу, що вимагає унаочнення у максимальному обсязі.

Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності – це сукупність прийомів і способів психолого-педагогічного впливу на учнів, що (порівняно з традиційними методами навчання) першою чергою спрямовані на розвиток у них творчого самостійного мислення, активізацію пізнавальної діяльності, формування творчих навичок та вмій нестандартного розв'язання певних професійних проблем і вдосконалення навичок професійного спілкування

Методи морального виховання – способи педагогічної взаємодії, за допомогою яких здійснюється формування особистості відповідно до мети і завдань морального виховання і вікових особливостей дітей.

Методи педагогічного дослідження – сукупність прийомів, операцій, спрямованих на вивчення педагогічних явищ і розв'язання різноманітних науково-педагогічних проблем.

Методика педагогічного дослідження – комплекс теоретичних та емпіричних (заснованих на досвіді) методів, поєднання яких забезпечує найдостовірніше дослідження такого складного і багатofункціонального об'єкта, як процес виховання.

Методологічні принципи педагогіки – основні положення, на яких ґрунтується дослідницьке і практичне перетворення педагогічних систем.

Мислення – пов'язаний із мовленням психічний процес пошуків і відкриттів нового, узагальненого відображення дійсності в процесі її аналізу і синтезу.

Моніторинг (англ. monitoring – спостереження) – збір, оброблення та аналіз інформації про хід дослідження, його проміжні та остаточні результати.

Мораль (лат. *moralis* – моральний, від *mos* (*moris*) – звичай, воля, закон, властивість) – система поглядів, уявлень, норм, оцінок, які регулюють поведінку людей; форма суспільної свідомості.

Моральне виховання – цілеспрямована взаємодія дорослого і дитини з метою формування моральних почуттів і якостей, засвоєння моральних норм і правил, розвитку моральних мотивів і навичок-поведінки.

Моральний реалізм дитини – концепція, згідно з якою у дітей дошкільного віку значно вище розвинута логіка моральних суджень, ніж моральні почуття.

Моральний розвиток – рівень засвоєння уявлень про моральні норми, сформованості моральних почуттів і моральної поведінки.

Моральні інстанції (лат. *instantia* – безпосередня близькість) – прагнення поводитися згідно з моральними нормами не тому, що цього вимагають дорослі (батьки, вихователі), а тому, що це приємно для себе й інших.

Моральні почуття – стійкі переживання у свідомості людини, які зумовлюють її вольові реакції, ставлення до себе, інших людей, явищ суспільного буття.

Навички – застосування знань на практиці, що здійснюється на рівні автоматизованих дій через багаторазові повторення.

Навчальна діяльність – особлива форма активності дитини, зорієнтована на зміну себе як суб'єкта учіння.

Навчання – спільна діяльність педагога і дитини, зорієнтована на засвоєння знань, умінь і навичок, способів пізнавальної діяльності.

Народна дидактика – досвід народу в розумовому вихованні, формуванні основ світогляду підростаючого покоління.

Народна дидактика – складова частина етнопедагогіки, яка об'єднує педагогічні знання і досвід народу в навчанні дітей.

Народна педагогічна деонтологія (грец. *deon* (*deontos*) – потрібне, необхідне і *logos* – слово, вчення) – етична сфера думок і вчинків кожної людини.

Народна фамілістика – знання і досвід будівництва міцної та здорової сім'ї.

Народне дитинознавство – ставлення народу до дітей, виховні чинники формування особистості у дошкільному віці.

Народні звичаї – усталені правила поведінки; те, що стало звичним, визнаним, необхідним; форма виявлення народної традиції (як вітатися, як ходити в гості та ін.).

Народні ігри – прадавній засіб виховання і навчання дітей; нескінченне джерело духовних сил, патріотичних почуттів, формування характеру і світогляду дошкільнят.

Народні традиції – досвід, звичаї, погляди, смаки, норми поведінки, що склалися історично і передаються з покоління в покоління.

Народознавство – вивчення культури, побуту, звичаїв рідного народу.

Національна самосвідомість – відчуття належності до певної нації, яке виявляється в етнічному самовизначенні (віднесенні себе до певної етнічної групи).

Національний дитячий садок – дошкільний заклад, який забезпечує трансляцію культури народу, сприяє етнізації особистості, засвоєнню духовних надбань нації.

Національні почуття – комплекс емоцій, які фіксують суб'єктивне ставлення людей до своєї нації, її потреб і форм життя, а також до інших народів.

Новація (лат. novatio – оновлення, зміна, від novo – оновлюю) – власне нове (метод, методика, технологія, програма тощо).

Обдарована дитина – дитина, яка вирізняється яскравими, очевидними, інколи визначними досягненнями або має внутрішні задатки для таких досягнень у певному виді діяльності.

Обдарованість – високий рівень загальних і спеціальних здібностей, які є передумовою творчих досягнень.

Освіта – певна сукупність систематизованих знань, умінь і навичок, поглядів і переконань, певної практичної підготовки, що досягаються в навчально-виховному процесі

Освітній проект – це форма організації занять, що передбачає комплексний характер діяльності всіх його учасників, отримання освітньої продукції за певний проміжок часу – від одного заняття до декількох місяців

Освіта дошкільна – початковий структурний компонент системи освіти, який забезпечує розвиток і виховання дітей в родині та дошкільних виховних закладах (дитячих яслах, садках).

Освіченість – міра пізнавальної активності індивіда, яка проявляється у рівні набутих знань, що можуть бути використані у практичній діяльності.

Особистість – соціально-психологічне поняття; людина, яка характеризується з соціально-психологічного погляду насамперед рівнем розвитку психіки, здатністю до засвоєння соціального досвіду, можливістю спілкуватися з іншими людьми.

Операційно-технологічна цілісність – внутрішня цілісність процесів освоєння, організації змісту освіти і матеріальної бази, ділової взаємодії педагога і вихованців, освіти і самоосвіти.

Опіка – намагання відгородити дитину від життєвих реалій, випробувань, намагання вирішення всіх проблем за неї, задоволення її потреб і примх.

Організаційна цілісність – наслідок єдності процесів освоєння, організації змісту освіти і матеріальної бази; ділової взаємодії педагогів і вихованців щодо змісту освіти і в міжособистісному спілкуванні; самоосвіті та самовихованні.

Пам'ять – процеси фіксування (запам'ятовування), зберігання, відтворення, забування індивідом його попереднього досвіду.

Пам'ять – здатність організму зберігати й відтворювати інформацію про зовнішній світ та про свій внутрішній стан для подальшого її використання у процесі життєдіяльності.

Пансофічна школа – школа всезагальної мудрості, яка оберігає людину від життєвих незгод, допомагає досягнути світло істини, досягти вищої мети життя.

Патріотизм (грец. *paths* – батьківщина) – любов людини до Батьківщини, відданість їй і своєму народу.

Педагогічна діяльність – вид професійної діяльності, змістом якої є навчання, виховання, освіта, розвиток тих, хто навчається... Однією з найважливіших характеристик педагогічної діяльності є її спільний характер: вона обов'язково припускає педагога і того, кого він вчить, виховує, розвиває. Ця діяльність не може бути діяльністю лише «для себе». Її сутність – у переході діяльності «для себе» у діяльність «для іншого», «для інших». У цій діяльності поєднуються самореалізація педагога та його цілеспрямована участь в зміні того, хто навчається (рівня його навченості, вихованості, розвитку, освіченості)».

Педагогіка (від гр. *paides* – діти; *apo* – веду) – наука про навчання, освіту та виховання людей відповідно до потреб соціально-економічного розвитку суспільства.

Педагогіка вальдорфська – сукупність методів і прийомів виховання та навчання, які ґрунтуються на антропософській (антропософія – релігійно-містичне вчення, що ставить на місце Бога обожнену людину) інтерпретації розвитку людини як цілісної взаємодії тілесних, душевних і духовних чинників.

Педагогічна емпатія (англ. *empathy* – співчуття) – співпереживання, адекватна реакція на вчинки й почуття дітей.

Педагогічна і психологічна компетентність — здатність зрозуміти потреби дітей, раціонально спрямувати зусилля і засоби на уміння бачити перспективи розвитку дитини.

Педагогічна інноватика – розроблення, освоєння та впровадження нових педагогічних технологій, методик, засобів.

Педагогічна культура батьків – компонент загальної культури, який акумулює в собі накопичений попередніми поколіннями досвід виховання дітей у сім'ї.

Педагогічна технологія – систематичне і послідовне втілення на практиці попередньо спроектованого навчально-виховного процесу. Це проект певної педагогічної системи, реалізований на практиці

Педагогічна технологія – це строго наукове проектування і точне відтворення педагогічних дій, що гарантують успіх.

Поняття «педагогічна технологія» ширше, ніж поняття «технологія навчання» і «технологія виховання»

Педагогічна рефлексія – вміння батьків аналізувати, критично оцінювати власну виховну діяльність, знаходити причини своїх педагогічних помилок.

Педагогічне дослідження – процес наукового визначення, вивчення та аналізу результатів актуальної педагогічної проблеми.

Педагогічне спостереження – спеціально організоване, цілеспрямоване, систематичне та планомірне сприйняття досліджуваного об'єкта в природних умовах повсякденного життя.

Педагогічний експеримент – комплексний дослідницький метод, суть якого полягає в дослідженні педагогічного явища у спеціально створених умовах, організованих ситуаціях.

Педагогічний процес – спеціально організована, динамічна взаємодія педагога і дітей, спрямована на забезпечення їх навчання, виховання, розвитку.

Педагогічні знання – уявлення батьків про вікову динаміку розвитку дитини, самоцінність періоду дошкільного дитинства, про основні завдання виховання.

Педагогічні інновації – створення, освоєння і використання педагогічних нововведень.

Пермісивний стиль виховання – відсутність контролю за розвитком, вихованням і життєдіяльністю дитини, що може бути зумовлена надмірною любов'ю до неї, недостатнім досвідом батьків, побоюванням втручатися в її розвиток, переоцінкою її можливостей.

Перспективне планування – черговість вирішення поставлених завдань на тривалий період (навчальний рік, півріччя, квартал, місяць).

Перспективність навчання і виховання – визначення пріоритетних напрямів підготовки дітей до школи з урахуванням її потреб.

Поточне (календарне) планування – планування педагогічної роботи на термін від 1–2 днів до 1–2 тижнів, місяця, кварталу.

Правове виховання дітей – виховання, яке полягає у прищепленні їм елементарних правових знань, формуванні найпростіших навичок правової поведінки.

Предметно-ігрова діяльність – ігри, що допомагають усвідомлювати світ предметів, сприяють оволодінню новими об'єктами дійсності.

Привчання – організація планомірного і регулярного виконання вихованцями певних дій з елементами примусу, обов'язковості з метою формування стійких звичок у поведінці.

Прийом виховання м складова методу, що визначає шлях реалізації його вимог.

Прийом навчання – складова методу, певні разові дії, спрямовані на реалізацію його вимог.

Приклад – метод виховання, який передбачає організацію взірця для наслідування з метою оптимізації процесу соціального успадкування.

Принципи виховання (від лат. *principium* – основа, начало) – вихідні положення, які є фундаментом змісту, форм, методів, засобів і прийомів виховного процесу.

Принципи освіти (від лат. *principium* – основа, начало) – вихідні положення, покладені в основу діяльності всієї системи освіти України та її структурних підрозділів.

Прийом навчання – конкретна дія вихователя чи дитини.

Принцип навчання – основне вихідне положення теорії навчання, що впливає із його закономірностей, окреслює загальне спрямування навчального процесу, вимоги до його змісту, методики й організації.

Принцип наочності навчання – необхідність демонстрації дітям конкретних предметів, явищ, процесів, моделей.

Принцип свідомості й активності – використання методів навчання, які відкривають дитині можливості бути реальним суб'єктом процесу пізнання.

Принцип систематичності й послідовності — раціональне планування пізнавального матеріалу, дотримання логічної послідовності під час подання його дітям, у повтореннях того, що вивчається, з метою глибшого його засвоєння.

Природовідповідна освіта дитини – забезпечення відповідних до її розвитку змісту, форм і методів навчання та виховання.

Програма виховання і навчання – державний документ, який визначає цілі, завдання і зміст роботи з дітьми з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей.

Проектувальні (конструкційні) вміння – вміння проектувати рівень розвитку ігрової діяльності дітей у передбачуваній часовій перспективі.

Реактивність організму – здатність організму змінювати фізіологічні функції під впливом зовнішнього середовища.

Режисерські ігри – ігри дитини з іграшками та їх заміниками за створеним нею сюжетом.

Рівень розумової активності – здатність дитини самостійно ставити пізнавальні завдання та знаходити способи їх вирішення.

Розвивальне середовище – комплекс психолого-педагогічних, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, ергономічних, естетичних умов, що забезпечують організацію життя дітей у дошкільному закладі.

Розповідь – монологічне, послідовне викладення матеріалу в описовій чи розповідній формі

Розвиток фізичний – ріст біологічного організму в результаті поділу клітин.

Рушійна сила розвитку – результат суперечностей між біологічними, фізичними і психічними потребами та наявним рівнем фізичного, психічного й соціального розвитку особистості.

Рушійна сила виховного процесу – результат суперечностей між соціально-психічними і фізіологічними потребами та наявним рівнем вихованості особистості.

Рушійна сила навчального процесу – результат суперечностей між пізнавальними і практичними завданнями, з одного боку, а з другого – наявним рівнем знань, умінь і навичок, з іншого.

Розумове виховання – систематичний, цілеспрямований вплив дорослих на розумовий розвиток дитини з метою формування системи знань про навколишній світ, розвитку пізнавальної діяльності, здатності до самостійного пізнання.

Розумовий розвиток – ступінь розвитку в дитини пізнавальних процесів (відчуттів і сприймання, мислення та мовлення, пам'яті й уваги), сформованість уміння міркувати, обґрунтовувати свої думки, діяти адекватно до вимог старших, виявляти інтерес до пізнання навколишнього середовища, здатність швидко і правильно розуміти те, що їй говорять, вибудовувати власні судження, користуватися поняттями й узагальненнями.

Самовиховання – систематизована і цілеспрямована діяльність особистості, спрямована на формування й удосконалення її позитивних якостей та подолання негативних.

Самоспостереження – цілеспрямоване фіксування об'єктом педагогічного дослідження себе самого: думок, почуттів, душевного стану.

Свобода – усвідомлена поведінка і діяльність у конкретному правовому полі.

Свобода волі – здатність особи самостійно приймати рішення і діяти на свій розсуд.

Сенсорне виховання (лат. *sensorium* – орган чуттів, від *sensus* – відчуття) – система педагогічних впливів, спрямованих на формування способів чуттєвого пізнання, вдосконалення відчуттів і сприймань.

Сенсорний розвиток дитини – розвиток її відчуттів і сприймання, формування уявлень про властивості предметів (форму, колір, розмір, положення у просторі тощо).

Сенсорні еталони – зразки якостей предметів, створені людством у процесі суспільно-історичного розвитку.

Синтез – метод, який передбачає мисленнєве або практичне поєднання виділених аналізом елементів чи властивостей предмета, явища в одне ціле.

Система освіти – сукупність закладів освіти, наукових, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств, державних і місцевих органів управління освітою та самоврядування в галузі освіти.

Система виховання – сукупність взаємопов'язаних цілей і принципів організації виховного процесу, методів і прийомів поетапної реалізації у рамках певної соціальної структури (сім'ї, дитячого садка, школи, вузу, держави).

Систематизація знань – об'єднання, групування предметів і явищ за характерною або суттєвою ознакою.

Систематизовані знання – організовані у певній послідовності й повноті знання, що дає змогу розглядати і використовувати їх як єдине ціле.

Сім'я – мала соціально-психологічна група, члени якої пов'язані шлюбними або родинними стосунками, спільністю побуту і взаємною моральною відповідальністю.

Сімейна педагогіка – галузь педагогіки, яка вивчає закономірності виховання дітей у сім'ї.

Соціальна компетентність дитини – відкритість до світу людей як потреба особистості, навички соціальної поведінки, готовність до сприймання соціальної інформації, бажання пізнавати людей, робити добрі вчинки.

Соціальна педагогіка – галузь педагогіки, яка вивчає закономірності становлення і розвитку особистості в процесі навчання і виховання у різних соціальних інститутах.

Соціально-психологічна адаптація до школи – активне пристосування дитини до класу, вчителя, свого місця у школі.

Спадковість – здатність біологічних організмів передавати своєму потомству певні задатки.

Спадкоємність навчання і виховання – врахування школою рівня знань, умінь і навичок дітей, подальший їх розвиток; перехід від навчально-ігрової діяльності до навчальної.

Спільна праця – складний різновид колективної діяльності, що передбачає досягнення спільного результату шляхом виконання послідовних трудових дій над певним об'єктом, який переходить від одного учасника трудового процесу до іншого.

Спостереження – цілеспрямоване збирання фактів про предмети і явища дійсності, поведінку і діяльність особистості з метою їх аналізу і тлумачення.

Спостереження – метод навчання, який передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному й виробничому середовищі без втручання ззовні у ці явища і процеси.

Спрямованість особистості – система мотивів поведінки людини.

Статеве виховання – засвоєння знань про взаємини статей, формування культури статевої поведінки.

Ступінь компетентності – комплекс особистісних якостей і властивостей, потреб і здібностей, елементарних теоретичних уявлень, що становлять систему знань дитини, життєво важливих практичних умінь, які гарантують здатність реалізувати можливості розвитку особистості.

Суспільний ідеал – уявлення про те, яка особистість відповідає вимогам суспільства.

Сюжетно-рольова гра – образна гра за певним задумом дітей, який розкривається через відповідні події (сюжет, фабула) і розігрування ролей.

Талант – поєднання особливих здібностей, завдяки яким людина створює значущі, новаторські продукти діяльності.

Творчі ігри – ігри, які придумують самі діти, відображаючи у них враження від пізнання навколишнього світу.

Теорії розвивального навчання – сукупність принципів, методів, прийомів навчання, спрямованих на ефективний розвиток психічних функцій, особистісних якостей дітей.

Терморегуляція (грец. thermos – теплий і лат. regulo – упорядковує) – здатність організму зберігати температуру тіла на певному рівні незалежно від зміни її у навколишньому середовищі.

Тестування (англ. test – випробовування) – метод діагностики, який використовує стандартизовані запитання і завдання, що мають визначену шкалу значень.

Трудове виховання – цілеспрямований процес формування у дітей трудових навичок і вмінь, поваги до праці дорослих, звички до трудової діяльності.

Уміння – здатність людини свідомо виконувати певну дію на основі знань, готовність застосувати знання у практичній діяльності на засадах свідомості.

Умовляння – один із прийомів методу переконування, спрямований на попередження навмисних дій вихованця з метою їх гальмування, враховуючи індивідуальні особливості його соціально-психічного розвитку.

Увага – спрямованість і зосередженість особистості, що передбачає підвищення рівня сенсорної, інтелектуальної, рухової активності індивіда.

Уява – процес створення людиною образів об'єктів на основі попереднього досвіду.

Фізичне виховання дітей дошкільного віку – систематичний вплив на організм дитини з метою його морфологічного і функціонального вдосконалення, зміцнення здоров'я, формування рухових навичок і фізичних якостей.

Фізичний розвиток м процес зміни морфологічних і функціональних ознак організму, основою якого є біологічні процеси, зумовлені спадковими генетичними факторами, умовами зовнішнього середовища і вихованням.

Функції педагогіки (від лат. functio – виконання, звершення) м чітко окреслені напрями й види діяльності, пов'язані із завданнями всебічного гармонійного розвитку особистості.

Функції сім'ї – біологічна (репродуктивна), соціальна, економічна.

Функція (від лат. ĩ functio – виконання, звершення) – спосіб діяннн речі або елемента системи, спрямований на досягнення певного ефекту. Функція сім'ї спрямована на вирішення біологічних (репродуктивних), соціальних та економічних завдань у системі продовження роду.

Художнє сприймання – пізнання дійсності засобами різних видів мистецтва.

Цілісність педагогічного процесу – єдність мети, змісту, методів виховання і навчання, виховання і самовиховання, процесів, етапів і дій.

Цінність – значущість, якої люди надають речам і явищам і яка є основою ставлення до них.

Цінності моральні загальнолюдські – набуті попередніми поколіннями незалежно від расової, національної чи релігійної приналежності морально-духовні надбання, які визначають основу поведінки й життєдіяльності окремої людини або певних спільнот.

Цінності моральні національні – історично зумовлені й створені певним етносом погляди, переконання, ідеали, традиції, звичаї, обряди, практичні дії, які ґрунтуються на загальнолюдських цінностях, але відбивають певні національні прояви, своєрідність у поведінці та слугують основою соціальної діяльності людей окремої етнічної групи.

Честь – категорія етики, що характеризує особистість з позиції готовності відстояти, підтримати гідність, репутацію – свою особисту чи колективу, — членом якого вона є.

Шкільна дезадаптація (франц. des... – від..., роз... і лат. adaptatio – пристосування) дитини – прояв психогенного формування особистості, що зумовлений особливостями її об'єктивного і суб'єктивного статусу в школі та сім'ї і може спричинити порушення навчальної діяльності в майбутньому.